

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про споживче
кредитування

► СТОР. 4–6

Презентація

Воля народу,
суверенітет
та територіальна
цілісність — святі

► СТОР. 10

Енергозбереження

Занедбаний колись
гуртожиток
перетворили
на ошатне помешкання,

або Історія про те, як треба
дбати про свій дім

► СТОР. 12

№ 236 (6490)

СУБОТА, 10 ГРУДНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Будуть подарунки дітям Героїв

Парламентська хроніка

Підвищення
мінімальної
зарплати
не вплине
на інфляцію

Ранкове засідання
9 грудня

Пленарний день розпочався із години запитань до уряду. Міністр соціальної політики Андрій Рева оприлюднив інформацію, пов'язану із підвищенням рівня мінімальної зарплати, яке планується в наступному році. Заяви про передчасність такого рішення з огляду на економічні можливості не мають жодного підґрунтя, наголосив урядовець. За його словами, у січні 2014 року співвідношення мінімальної зарплати і фактичного прожиткового мінімуму становило 88,5 відсотка. Натомість у грудні цього року воно не досягає й 50 відсотків. Індекс споживчих цін протягом трьох років зріс утричі, а розмір мінімальної зарплати — лише на 30 відсотків. Згідно з розрахунками експертів, щоб відновити рівень 2014 року, мінімальна зарплата повинна становити 2442 гривні.

► СТОР. 2

Сенатори закликали підтримати Україну

Група американських сенаторів від Демократичної та Республіканської партій закликали новообраного президента США Дональда Трампа зайняти жорстку позицію щодо Росії у зв'язку з «військовим захопленням земель» в Україні. «З огляду на продовження російської агресії та неодноразову відмову поважати суверенітет і територіальну цілісність України та її право вибирати свою долю, ми повторюємо свій заклик до США — посилити політичну, економічну та військову підтримку України», йдеться у листі. Окрім того, сенатори закликали Трампа в жодному разі не скасовувати накладені на Росію санкції та не визнавати анексію Криму. Лист, підписаний 27 сенаторами, було оприлюднено у четвер. Того самого дня Сенат схвалив «бюджет США на 2017 р. на потреби національної оборони», де на допомогу Україні закладено 350 млн. доларів.

Фото: Сергія КОВАЛЬЧУКА. Більше фото тут — www.golos.com.ua

Благодійний ярмарок «Дітям Героїв», спрямований на допомогу дітям загиблих в АТО українських воїнів, відбувся вчора в Культурно-мистецькому центрі Національного університету «Києво-Могилянська академія» (на знімку). Як повідомила «Голосу України» одна з співорганізаторів благодійного заходу, голова студентської організації академії «Український студент» Олеся Кублій, на ярмарку для продажу були представлені книги, зібрані спеціально студентами, твори художнього мистецтва,

сувеніри та кондитерські вироби, виготовлені власноруч, картини з Могилянської майстерні іконопису. Усі виручені кошти підуть на подарунки для маленьких дітей з різних регіонів держави, батьки яких загинули, захищаючи Україну. Вони будуть вручені їм на День Святого Миколая. За словами студентської активістки, співорганізаторами ярмарку виступила також всеукраїнська громадська організація «Сокіл», участь у ньому взяла ГО «ВМР «Національний альянс».

ЯКБИ Я БУВ...

Змінюємо країну разом

Шановні читачі!

Уявіть себе на місці президента, міністра, депутата чи будь-кого з керівників близької вам галузі в Україні. Замисліться, що корисного ви могли б зробити: які реформи провели б для покращення добробуту людей, які зміни запровадили для процвітання нашої Вітчизни.

Ваші новорічні думки та побажання надсилайте на адресу редакції — звичайну і електронну: let@golos.com.ua. Найцікавіші ідеї будуть надруковані у Новорічному номері «Голосу України».

ПОДІЯ

Зростання цін дещо уповільнилося

У листопаді 2016 року, за оцінками НБУ, інфляція дещо сповільнилася. Цьому сприяло подальше уповільнення базової інфляції у річному вимірі. Про це заявила Голова Національного банку України Валерія Гонтарева. Крім того, зростання цін на сировинні продукти також було стриманим через збільшення їх пропозиції. Ці чинники нівелювали тиск на інфляцію з боку цін на паливо, які підвищилися внаслідок зовнішньої кон'юнктури. Стало також відомо, що у Нацбанку й надалі залишають прогноз щодо інфляції на кінець року на рівні 12 відсотків та 8 відсотків з відхиленням у 2 відсотки на наступний рік. За оцінками Національного банку, підвищення мінімальної зарплати з 1 січня 2017 року до 3200 гривень матиме помірний вплив на майбутню споживчу інфляцію. При цьому, за даними Держстату, ціни на споживчому ринку в листопаді 2016 року порівняно з попереднім місяцем зросли на 1,8 відсотка, з початку року — на 11,4 відсотка. Порівняно із жовтнем зростання цін уповільнилося на 1 відсоток.

КОРОТКО

■ Три дні на залізничному вокзалі в Сумах проводили «Ярмарок вакансій». Такий же захід відбувся на автовокзалі, де проконсультували майже 50 клієнтів. Їм пропонували переважно робітничі вакансії. В обласній Службі зайнятості поінформували: 80 відсотків осіб, що перебувають на обліку, шукають роботу службовців. На робітничі посади на Сумщині претендують лише 5 відсотків зареєстрованих безробітних, передає наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

■ У Полтаві представили нову книгу «Місцева влада в країнах пострадянського простору». Її авторами стали науковці та державні службовці, а загальне редагування монографії здійснив колишній голова облради, доктор наук державного управління Петро Ворона, інформує наш власкор Василь НЕІЖМАК.

Українську яловичину постачатимуть на ринок Єгипту — Мінагрополітики

Підвищення мінімальної зарплати не вплине на інфляцію

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання
9 грудня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У своїх намірах фахівці Кабміну керувалися також співвідношенням мінімальної зарплати та її середнім розміром — у жовтні він сягав 27 відсотків, а згідно з рекомендацією Міжнародної організації праці мав би становити не менш як 50 відсотків. Усе це призвело до того, що рівень оплати праці в нашій країні — один із найнижчих у Європі.

Звинувачення про зрівнялівку в оплаті праці між кваліфікованими працівниками та працівниками нижчої категорії в бюджетних установах безпідставні, наголосив А. Рева. Уря-

мір посадового окладу працівника першого тарифного розряду єдиної тарифної сітки до 1600 гривень. Тобто до розміру затвердженого прожиткового мінімуму. Відтак посадовий оклад працівника першого розряду з першого січня 2016 року зросте на 44 відсотки. Відповідно зростуть і посадові оклади працівників бюджетної сфери в середньому на 50 відсотків. Для цього в проекті Державного бюджету на наступний рік додатково передбачено 40 мільярдів гривень. Отже, середня заробітна плата дільничного лікаря терапевта вищої категорії, віднесеного до 13 розряду єдиної тарифної сітки, становитиме 4940 гривень. Посадові ок-

віднесений до 14 розряду і отримуватиме майже 5266 гривень, а вчитель без категорії — 3960 гривень.

Водночас, А. Рева розвінчав міф про те, що підвищення мінімальної зарплати спричинить зростання інфляції. Мовляв, Нацбанк оприлюднив заяву, що згідно з розрахунками фахівців, інфляція після підвищення може зрости хіба що на один пункт. Левова частина ресурсу для підвищення мінімальної зарплати лежить у виведенні зарплатні з тіні, нагадав міністр соціальної політики.

Міністр екології та природних ресурсів Остап Семерак присвятив свій виступ питанню сміттєзвалищ. Нині їх у нашій країні понад 30 тисяч, зауважив він. Уряд вже розпочав їх інвентаризацію. Від органів місцевого самоврядування вимагають розширену інформацію про місця вивезення відходів. Офіційно відомо про 6153 сміттєзвалища, але йдеться лише про ті місця, які мають прив'язку до геокоординат і про які є дані з приводу морфології сміття (наповнення). Відтак, жодна область не впоралася із поставленим урядом завданням. Різниця у цифрах, які вказують на реальну кількість смітників, та тим, про які заявили — і є реальним показником виконання доручення Кабінету Міністрів місцевими владами, наголосив О. Семерак. Одеська, Херсонська області та місто Київ протягом півроку взагалі не спромоглися надати жодної інформації про організовані чи неорганізовані сміттєзвалища.

Для того, щоб ситуація зрушилася з місця, фахівці Мінекології створили інтерактивний сервіс, який можна знайти на сайті міністерства. Зробили це для того, щоб долучити до процесу громадян. Сміттєва мапа України нині повністю червона, наголосив урядовець. На його думку, це засвідчує: нині країна

Петро Юрчишин, Андрій Антонищак.

потопає в непотребі. Протягом трьох місяців існування інтерактивного сервісу надійшло майже 500 звернень від громадян. Органи місцевого самоврядування зреагували лише на 17 відсотків таких повідомлень. Найбільш активно включилися в роботу Миколаївська, Донецька, Київська, Харківська, Вінницька, Дніпропетровська обласні адміністрації. Але здебільшого звернення громадян про стихійні звалища органами місцевої влади просто ігноруються.

Упродовж урядової години парламентарії встигли поставити понад два десятки запитань до представників Кабінету Міністрів. Більшість із них адресувалася Прем'єр-міністру. Говорили про стан доріг, закупівлю ліків, забезпечення енергоносіями тощо. У цей час на гостьовій трибуні в парламенті перебували школярі з Ясинуватського, Мар'їнського та Волноваського районів Донецчини.

«Ми дуже раді вас бачити, — наголосила Перший заступник Голови Верховної Ради Ірина Геращенко. — Хочу сказати, що це хороша традиція, коли майбутні депутати, урядовці та регіональна влада приходять до нас у гості». Народні обранці та чиновники стоячи привітали юнацтво оплесками.

Після цього Перший заступник глави законодавчого органу оголосила 317 депутатських запитів. Чотири парламентарії виступили з трибуни з приводу свого невдоволення відповідями, які отримали на свої запити.

Коли завершилася перерва, народні обранці перейшли до виступів з трибуни.

Учора у Верховній Раді вітали з днем народження народних депутатів Олену Колганову та Тараса Юрика.

Надія СМІЯН.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Андрій Рева, міністр соціальної політики України.

довці неодноразово наголошували: у разі зростання мінімальної зарплати одночасно пропонується підвищити роз-

лади вчителів із нового року мають намір підвищити у сітці на два тарифні розряди. Так, вчитель вищої категорії буде

Падають бар'єри...

Вечірнє засідання
8 грудня

На початку вечірнього засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко повідомила важливу новину щодо безвізового режиму. Профільний комітет Європарламенту з громадянських свобод, юстиції та внутрішніх справ затвердив законопроект про впровадження механізму призупинення безвізового режиму, чим фактично відкрив вихід на фінішну пряму на шляху українського суспільства до безвізового режиму. «І тепер Європейський Парламент має проголосувати цей законопроект, а також проголосувати за надання Україні безвізового режиму», — сказала парламентарій. І. Геращенко запропонувала Голові Верховної Ради звернутися до Голови Європейського Парламенту Мартіна Шульца з проханням внести до порядку денного наступного, останнього в цьому році сесійного тижня Європейського Парламенту питання про надання безвізового режиму Україні. «Падають бар'єри, падають кордони, і Україна стає відкритою для світу, а світ — для України», — додала Ірина Геращенко.

Народні депутати продовжили розгляд бюджетоутворюючих законопроектів, які необхідно прийняти перед затвердженням Держбюджету-2017. Гостру дискусію викликав законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення стягнення в дохід держави необґрунтованих активів (№ 5142) — так званий закон про спецконфіскацію.

Як зауважив заступник міністра юстиції Антон Янчук, у світі цей інститут існує у багатьох країнах і має усталену назву — «Non-conviction based asset forfeiture», а також називають «цивільна конфіскація» або «конфіскація поза межами кримінального провадження». Тобто, власне, йдеться про примусове позбавлення права власності на активи, якщо їх власник не може довести їх походження у цивільному судовому процесі чи у позовному провадженні поза межами кримінального процесу. Ініціатори законопроекту стверджують, що у такій спосіб можна буде повернути до держбюджету понад 50 мільярдів гривень, вкрадених Віктором Януковичем та його поплічниками, які зберігаються на рахунках в «Ощадбанку» у вигляді облігацій, і спрямувати ці кошти на потреби оборони та соціальний захист.

Під час обговорення законопроекту пролунали різні думки. Найактивніше виступав за ухвалення цього закону фракція «Народний фронт». Водночас багато депутатів висловлювали застереження, що цей закон можна буде використати для конфіскації майна будь-якої людини, а не лише колишніх високопосадовців, для тиску на політичних опонентів чи на бізнес.

«У будрих грошей не може бути ані партійного квитка, ані будь-якого прізвища, вкрав — поверни гроші державі», — наголосив депутат Максим Курячий (фракція БПП).

Лідер фракції Радикальної партії Олег Ляшко не виключив, що частина се-

сійної зали не хоче повертати вкрадені кошти Януковича, бо... самі через масштабну корупцію хочуть вкрати зараз.

Руслан Сидорович («Самопоміч») назвав законопроект «занадто заполітизованим» і наголосив на тому, що цей документ не повинен стати «індульгенцією для сьогоднішніх корупціонерів». Володимир Литвин (ДГ «Воля народу») висловив думку, що не можна закладати до закону презумпцію винуватості людини, щоб вона доводила у суді, що не крала. Адже за Конституцією діє презумпція невинуватості.

Лідер фракції «Народний фронт» Максим Бурбак наголосив, що законопроект є бюджетоутворюючим, і кошти, які буде повернуто до держбюджету, буде спрямовано на національну оборону і безпеку, зростання мінімальної зарплати до 3200 гривень та інші нагальні потреби. Бурбак запропонував надрукувати результати голосування за закон про спецконфіскацію у газеті «Голос України».

Його колега по фракції Андрій Помазанов розвіяв міфи про те, начебто якісь міфічні прокурори-розбійники ходитимуть по будинках і забиратимуть майно у всіх. Він наголосив, що у законопроекті йдеться лише про корупціонерів, а стягнення необґрунтованих активів здійснюватиметься за рішенням суду, за результатами розгляду позовної заяви Генерального прокурора. А. Помазанов також застеріг, що, за інформацією з різних джерел, готується чергова корупційна оборудка: якщо не

буде прийнято закон про спецконфіскацію, планується викупити вкрадені Януковичем активи, які зараз не можуть забрати до державного бюджету, за 20 відсотків їх вартості.

Сергій Соболев («Батьківщина») наголосив, що відповідальність повинен понести не лише Янукович, а і Гонтарева та її команда, котрі допомагали виводити злочинні кошти за кордон.

Олег Барна (фракція БПП) закликав взяти приклад із Латвії, де дуже швидко конфіскували 50 мільйонів євро, які належали екс-віце-прем'єру Арбузову, і тепер українській владі доводиться вести переговори з латвійською стороною про повернення цих коштів. «Кожен посадовець має довести законність походження всього свого майна», — стверджував депутат Барна.

«Свободівець» Юрій Левченко запропонував, щоб облігація не можна було викупляти, а щоб вони через погашення одразу спрямовувалися до держбюджету.

«Маємо довести українському народові, що в Україні є справедлива влада», — сказав міністр юстиції Павло Петренко.

Однак за ухвалення законопроекту проголосували 176 депутатів за необхідних мінімум 226, відтак він вважається відхиленим.

За основу в першому читанні прийнято проекти законів «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (№ 4744), яким пропонується збільшити на 1000000,0 тис. гривень видатки на державну підтримку вугледобувних підприємств.

Олександра КУЧЕРЯВА.

БРИФІНГ

Українофобам не місце у владі

Закон про декомунізацію виконується далеко не скрізь. На цьому під час спільного брифінгу наголосили народний депутат Олег Петренко (БПП) та представники громадськості Одеси Артем Карташов і Олег Сіماشко.

Законом про декомунізацію на органи місцевого самоврядування покладался обов'язок перейменувати топоніми, які містять комуністичні назви. В Одесі такий обов'язок було покладено на міську раду та міського голову. На жаль, вони цей обов'язок повністю проігнорували. Мало того, було розпочато дискредитаційну кампанію проти даного процесу, заявили учасники брифінгу. У зв'язку з тим, що відведений законом термін сплив, повноваження з перейменування перейшли до голови Одеської облдержадміністрації. Він, на підставі пропозицій громадськості та науковців, ухвалив розпорядження, відповідно до якого на топонімічній мапі Одеси з'явилися назви на честь борців за незалежність України у XX сторіччі, героїв АТО, які віддали життя на сході країни, а також вулиця на честь Героя України, громадського активіста, який загинув від куль сепаратистів під час протистояння другого травня в Одесі.

«Незважаючи на чинність даного розпорядження, міська рада вже вдруге намагається провести перейменування, скасувати всі українські назви, змінити їх на назви на кшталт «Щастя», «Здоров'я», або ж повернути старі комуністичні назви», — наголосив активіст Артем Карташов.

Ще один активіст, учасник АТО Олег Сіماشко зауважив, що проект підготувала історико-топонімічна комісія при Одеській міськраді. «Ця комісія склала проект, за яким будуть видалені абсолютно всі назви, які містять державницьке українське навантаження», — сказав він. До того ж, за його словами, у цій комісії є чимало українофобів. «Один із них нещодавно давав інтерв'ю терористичному виданню «Ньюз-фронт», називав владу нелегітимною, що перемогла збройним шляхом. Тобто повторював усі ті кліше, які щодня використовує Кремль у своїй пропаганді», — розповів О. Сіماشко. Саме ця комісія, розповів боєць, уже тривалий час не дає дозволу на встановлення в місті меморіальних дощок на честь загиблих одеситів на сході країни.

За даними активістів, українофобський проект рішення планується затвердити шляхом громадських слухань, які заплановані на наступний тиждень.

Олена РОМАШКІНА.

Серед пріоритетів — ситуація на Донбасі

7 грудня 2016 року в Гамбурзі відбулося Засідання Бюро Парламентської Асамблеї ОБСЄ.

Уперше з 2012 року на заході була представлена Україна. Участь у засіданні взяв Голова Постійної делегації Верховної Ради України у ПА ОБСЄ, заступник голови загального Комітету ПА ОБСЄ з економічних питань, науки, технологій і навколишнього середовища Артур Герасимов. Під час виступів він наголосив на важливості постійної уваги до питання агресії Російської Федерації проти України, якнайшвидшого вирішення безпекової ситуації на сході нашої держави, проблем внутрішньо переміщених осіб, а також питання тимчасово окупованих Росією Автономної Республіки Крим та міста Севастополь, повідомляє Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

Голова делегації України підкреслив, що Україна, ЄС та ОБСЄ не визнають так звані незаконні вибори до Держдуми РФ, що було проведено окупантами на території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь. Тому включення депутатів Держ-

думи, обраних на окупованій території України, до складу Постійної делегації РФ в Парламентській Асамблеї ОБСЄ є неможливим.

А. Герасимов також нагадав учасникам заходу про рішення Комітету ПА ОБСЄ з повноважень та Бюро організації стосовно порушеного Україною питання щодо оскарження повноважень депутата Держдуми РФ О. Ковітіді, яку Російська Федерація включила до складу парламентської делегації ПА ОБСЄ у 2015 році. Тоді згідно з рішенням Комітету Бюро ПА ОБСЄ прийняло одностайне рішення про невизнання О. Ковітіді членом ПА ОБСЄ.

На засіданні Бюро ПА ОБСЄ в грудні 2016 року Президент Парламентської Асамблеї ОБСЄ Крістіне Муттонен учергове підтвердила солідарність з позицією України щодо неможливості включення депутатів Державної Думи Російської Федерації, обраних на окупованій території України, до складу Постійної делегації Російської Федерації в Парламентській Асамблеї ОБСЄ, повідомляє Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

Росія знову блокує

«Польща підтримує продовження і подальше зміцнення міжнародної присутності на Донбасі, включно з направленням у район конфлікту потенційної збройної поліцейської місії ОБСЄ», — заявив міністр закордонних справ Польщі Вітольд Ващиківський під час виступу на зустрічі глав МЗС країн-членів ОБСЄ в Гамбурзі.

Він наголосив, що зустріч (8–9 грудня. — Ред.) у Гамбурзі відбувається у складній і непередбачуваний ситуації в світі. «Я вірю, що ОБСЄ може зіграти важливу роль у сфері скорочення озброєнь, підтримки процесів примирення, вирішення конфліктів та популяризації безпеки і стабільності в Європі. Але є одна умова: всі сторони повинні дотримуватися правил», — цитує міністра Укрінформ.

Міністр закордонних справ Польщі висловив занепокоєння нестабільною і непередбачуваною ситуацією на Донбасі, а також «окупацією і незаконною анексією Криму, яка все ще триває».

За словами міністра закордонних справ України Павла Клімкіна, під час конференції

глав МЗС ОБСЄ для України склалася дуже позитивна атмосфера, передає Укрінформ. Дисонансом звучить тільки голос Росії. «Що я тут відчуваю, і, повірте, це не лише моє враження, а абсолютної більшості колег, — це вражаюча відмінність між атмосферою підтримки України майже всіх і відсутність результатів». За словами Клімкіна, українська делегація наполягала на фіксуванні у спільній заяві, що всі повинні визнавати територіальну цілісність і незалежність України в міжнародно визнаних кордонах.

«Абсолютно всі, крім Росії — у Росії навіть в ОБСЄ союзників немає, — були готові прийняти це формулювання. Росія була проти, вона була, звичайно, і проти інших формулювань щодо тимчасово окупованого Криму», — цитує Клімкіна Укрінформ.

Павло Клімкін повідомив журналістам, що в ОБСЄ, де всі рішення приймаються консенсусом, що найчастіше гальмує процес або зовсім робить його неможливим, вже давно обговорюється можливість прийняття рішень у форматі «мінус 1». Схожу за логікою ініціативу просувають і в рамках РБ ООН.

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ...

За керування автомобілем у нетверезому стані — кримінальна відповідальність

«Сьогодні ДТП забирає велику кількість людських життів. Штраф за керування в нетверезому стані є найбільшим серед порушень правил дорожнього руху. Та навіть розуміння й усвідомлення цього не зупиняють водіїв від алкогольної спокуси. Як змінити ситуацію?»

Роман БАРДЮЖА.

Кіровоградщина. Народний депутат від фракції Блоку Петра Порошенка Мустафа НАЙЄМ (на знімку):

— Згідно з чинним законодавством, співробітник патрульної поліції не може зупинити авто в ку, якою керує водій

у нетверезому стані. Єдиною причиною для зупинки машини є повідомлення. Тобто якщо хтось бачить, що п'яна людина сідає за кермо, одразу телефонує в поліцію. Тоді правоохоронці можуть зупинити порушника.

Сьогодні Національна поліція ініціює внесення змін до законодавства, які дадуть змогу зупинити машину в разі обґрунтованої підозри про нетверезий стан водія. Але ця норма не підтримується правозахисниками.

Також хочемо внести нову статтю до Кримінального кодексу, згідно з якою буде три види відповідальності за керування автомобілем у стані алкогольного сп'яніння.

Якщо поліція зупинила людину в нетверезому стані, яка ще не потрапила в ДТП, то кримінальна відповідальність залежатиме від рівня алкоголю в її крові. За таке порушення передбачається від трьох років позбавлення прав і до двох років — волі.

Якщо за кермом у стані алкогольного сп'яніння перебуває службова особа або працівник правоохоронних органів, його обмежують або позбавляють волі від трьох до п'яти років і позбавляють прав до трьох років.

Якщо нетверезий водій спричинив ДТП, внаслідок якого загинули люди, він має сидіти за ґратами від п'яти до восьми років.

Кримінальна судимість — пляма на біографії та репутації, яка має залишитись надовго. Це не намагання поповнити бюджет штрафними санкціями, а насамперед спроба зупинити такі правопорушення.

Сергій МЕЛЬНИК.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Рівненщина вже має 18 об'єднаних громад

Чотирнадцять об'єднаних територіальних громад мають своїх голів та депутатів, ще чотири проведуть свої перші вибори у грудні. «Отже, за підсумком 2016 року Рівненщина пройшла майже третину децентралізаційного шляху. А вже перспективним Планом затверджено 61 громаду», — розповів заступник голови Рівненської ОДА Ігор Тимошенко під час підсумкової конференції щодо реалізації в області «Децентралізаційного марафону». Нині розглядають перспективу об'єднання ще п'ять громад. Загалом Рівненщина — в десятці регіонів за кількістю створених ОТГ.

Олександра ЮРКОВА. Рівне.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Профспілки закликають переглянути ухвалені цього тижня парламентом закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України (реєстр. № 5130 від 3.11.2016 р.) — вилучити норми щодо звуження гарантій оплати праці, стипендіального і пенсійного забезпечення. Досуд розкритикували і народні депутати під час засідання Комітету з питань науки і освіти.

«Ідеологію стипендіального фонду має задавати не Мінін, а МОН як профільне міністерство», — наголосив перший заступник голови Комітету Олександр Співаковський. «Мета освіти — створити умови для того, щоб людина будувала і реалізовувала індивідуальну освітню траєкторію для забезпечення власної капіталізації. Це означає, що стипендіальний фонд треба розглядати як фонд стимулювання, фонд розвитку майбутнього. Це — інвестиція у розвиток людського капіталу», — зазначив він.

Законопроект обговорювали за дві години до того, як його мали винести на голосування. Після тривалої дискусії комітет рекомендував парламен-

ту документ відхилити, адже він містить норми, які «значно погіршують становище студентів, учнівської молоді, наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, інших громадян України, що на порушення статті 22 Конституції звужує зміст та обсяг їх існуючих прав і свобод, призведуть до ручного управління стипендіальним забезпеченням здобувачів вищої освіти, загрожують скороченням кола осіб, які отримуватимуть стипендію...». Але в сесійній залі законопроект зібрав 227 голосів «за». Тож уже з наступного року стипендії платитимуть по-новому.

Згаданим законом було внесено зміни до статті 62 чинного Закону «Про вищу освіту»: скасовано

положення про те, що академічні стипендії мають виплачувати не менш як двом третинам і не більш як 75 відсоткам студентів-бюджетників денної форми навчання, без урахування отримувачів соціальних. Тепер академічні стипендії надаватимуть особам, які «досягли значних успіхів у навчанні та/або науковій діяльності згідно з критеріями, встановленими Кабінетом Міністрів». Частка студентів (курсантів), які мають право на отримання академічних стипендій, встановлюватиметься вченою радою вишу у межах визначеного урядом загального відсотка студентів, які мають право на отримання академічних стипендій, та стипендіального фонду. На факультетах, де здобувачі гостродефіцитні для країни спеціальності (в галузях знань «Освіта», «Математичні, природничі та технічні науки») може бути встановлено підвищену академічну стипендію. Із Закону «Про вищу освіту» вилучили також норму щодо розміру мінімальної

академічної та соціальної стипендій, який у вишах мав бути не менший від прожиткового мінімуму. Принаймні в теорії.

Наступного року виплати студентам уряд обіцяє підвищити. Новий механізм їх нарахування ще не затверджено. «Незрозуміло, за яким алгоритмом будуть розподілятися академічні стипендії», констатував Олександр Співаковський і додав, що для нього це ще один аргумент проти запропонованого урядом законопроекту.

Із вересня наступного року соціальні стипендії платитиме не Міністерство освіти, а Мінсоцполітики. МОН підготувало проект Порядку призначення академічних стипендій і найближчим часом його оприлюднить, пообіцяв на засіданні комітету перший заступник міністра освіти і науки Володимир Ковтунець (учора він і справді з'явився на сайті МОН.— Авт.). Зміни готували з урахуванням проекту держбюджету-2017, сподіваючись на те, що умовлять Мінфін перенести частину коштів (1,7 мільярда гривень) із бюджетної програми соціальних стипендій на програму академічних стипендій. Мінфін пообіцяв «піти назустріч», якщо Міністерство освіти погодиться на затвердження максимальної частки отримувачів академічних стипендій на рівні 43 відсотків. Ще 7 відсотків зможуть претендувати на соціальні. Загалом наступного року стипендії отримуватимуть половина студентів-бюджетників денної форми навчання. Цікаво, що спочатку уряд планував більше коштів витратити саме на стипендії для пільговиків.

Аналітик CEDOS Єгор Стадний вважає, що соціальні стипендії мають забезпечувати рівний доступ до вищої освіти. «У нашому випадку мова йде про студентів, які вступили на бюджет, проте не можуть оплатити супутні витрати — на проживання під час навчання та харчування, — каже він. — Країні ЄС, як багаті, так і бідні, роблять акцент саме на виплаті соціальних стипендій».

Народний депутат Володимир Литвин заува-

жив, що в Україні, на відміну від Заходу, бідний студент не може взяти кредит на навчання. Якщо нашому спудею не вистає на життя, він іде працювати, часу на книжки й бібліотеки залишається менше, академічних успіхів — теж. Водночас чимало студентів, особливо майбутніх програмістів, уже з третього курсу працюють практично з повним навантаженням, каже Олександр Співаковський.

Народний депутат Олексій Скрипник не бачить нічого поганого у тому, щоб студенти «ставали дорослими» і шукали підробіток. Вважає, що стипендія передусім має заохочувати до сумлінного навчання, а не виконувати роль «подушки»: «Стипендія завжди давалася за знання, за найкращі знання, не за посередні». Під час дискусії він підтримав урядовий законопроект і порадив дати вишам більше свободи у визначенні кола отримувачів стипендій.

А от спудей новачків не оцінили. «Не можна віддавати процедуру нарахування стипендій на розсуд університетів, бо це призведе до непередбачуваних речей, які можуть бути пов'язані з корупцією. Це має ухвалити Кабмін при погодженні з відповідними профспілковими організаціями, органами студентського самоврядування» переконав Президент Української асоціації студентського самоврядування Микита Андреев. Замість скасованої норми щодо мінімальної кількості отримувачів стипендій, за його словами, варто запровадити таку: видатки на стипендіальне забезпечення на кожний наступний рік визначаються в обсязі видатків на минулий рік, помножених на індекс інфляції.

Народні депутати констатували, що згаданий документ вносить зміни й до низки інших законопроектів, зокрема, Кодексу законів про працю та Закону «Про оплату праці», які можуть нівелювати різницю між винагородою за просту і кваліфіковану працю. Це стало ще одним ключовим аргументом проти урядових ініціатив.

Анна ЛУКАНСЬКА.

ФОТОФАКТ

У кулуарах Верховної Ради експонується виставка документів Національного архівного фонду України до 25-ї річниці Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року, підготовлена Інформаційним управлінням апарату Верховної Ради України та Державною архівною службою України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Україна, ЄС та ОБСЄ не визнають так звані незаконні вибори до Держдуми РФ

ПРАВО

Понад 70 тис. грн. невикпаченої індексації зарплати за травень—вересень 2015 року та лютий—квітень 2016—го отримали звільнені каменярі в Томашгороді, що на Рівненщині. Загалом завдяки наглядовим діям головних державних інспекторів Управління Держпраці в області з початку року на підприємствах та в організаціях регіону донарахували найманим працівникам понад 336 тис. грн. індексації заробітної плати, *повідомили в Управлінні Держпраці в Рівненській області*

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України

«Про альтернативні джерела енергії»

щодо віднесення теплових насосів до обладнання,

яке використовує відновлювані джерела енергії

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 24, ст. 155; 2009 р., № 13, ст. 155) такі зміни:

1. У статті 1:

після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту: «аеротермальна енергія - енергія, що накопичена в формі теплової енергії у повітряному середовищі».

У зв'язку з цим абзаци другий - шостий вважати відповідно абзацами третім - сьомим;

абзац третій після слова «геотермальна» доповнити словами «гідротермальна, аеротермальна»;

після абзацу четвертого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«геотермальна енергія - енергія, що накопичена у формі теплової енергії під твердим шаром земної поверхні; гідротермальна енергія - енергія, що накопичена у формі теплової енергії в поверхневих водах».

У зв'язку з цим абзаци п'ятий - сьомий вважати відповідно абзацами сьомим - дев'ятим.

2. Статтю 10 доповнити частиною другою такого змісту:

«Отриману за допомогою теплових насосів аеротермальну, гідротермальну або геотермальну теплову енергію слід вважати видобутою з відновлюваних джерел енергії за умови, що кінцевий видіхд енергії значно перевищує первинне споживання енергії, потрібної для приведення в дію теплових насосів. Обчислення частки енергії, виробленої тепловими насосами, з метою формування звіту для Енергетичного Співтовариства про досягнутий прогрес у сприянні та використанні енергії з відновлюваних джерел, здійснюється відповідно до методики, розробленої центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива».

ІІ. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
1 листопада 2016 року.
№ 1711-VIII.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про споживче кредитування

Цей Закон визначає загальні правові та організаційні засади споживчого кредитування в Україні відповідно до міжнародно-правових стандартів у цій сфері.

Розділ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
Стаття 1. Визначення термінів
1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:
1) договір про споживчий кредит - вид кредитного договору, за яким кредитордавець зобов'язується надати споживчий кредит у розмірі та на умовах, встановлених договором, а споживач (позичальник) зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти за користування кредитом на умовах, встановлених договором;
2) загальна вартість кредиту для споживача - сума загального розміру кредиту та загальних витрат за споживчим кредитом;
3) загальний розмір кредиту - сума коштів, які надані та/або можуть бути надані споживачу за договором про споживчий кредит;
4) загальні витрати за споживчим кредитом - витрати споживача, включаючи проценти за користування кредитом, комісії та інші обов'язкові платежі за додаткові та супутні послуги кредитордавця та кредитного посередника (за наявності), для отримання, обслуговування і повернення кредиту;
5) кредитна лінія - вид кредиту, надання якого здійснюється повністю або частинами в узгоджені сторонами строки протягом строку кредитування. При цьому може бути передбачено право споживача отримати кредит у межах встановленого кредитного ліміту у разі часткового або повного погашення кредиту протягом строку кредитування, визначеного в договорі про споживчий кредит;
6) кредитний посередник - фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка не виступає кредитордавцем і надає посередницькі послуги у сфері споживчого кредитування від імені, в інтересах та за дорученням кредитордавця або від свого імені в інтересах кредитордавця;
7) кредитордавець - банк або інша фінансова установа, яка відповідно до закону має право надавати споживчі кредити;
8) реальна річна процентна ставка - загальні витрати за споживчим кредитом, виражені у процентах річних від загального розміру виданого кредиту;
9) споживач - фізична особа, яка уклала або має намір укласти договір про споживчий кредит;
10) споживче кредитування - правовідносини щодо надання, обслуговування та повернення споживчого кредиту;
11) споживчий кредит (кредит) - грошові кошти, що надаються споживачу (позичальникові) на придбання товарів (робіт, послуг) для задоволення потреб, не пов'язаних з підприємницькою, незалежною професійною діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника.
2. Інші терміни в цьому Законі вживаються у значенні, наведеному в Цивільному кодексі України, Законі України «Про захист прав споживачів» та законах України з питань регулювання ринків фінансових послуг.

Стаття 2. Мета закону
1. Метою цього Закону є захист прав та законних інтересів споживачів і кредитордавців, створення належного конкурентного середовища на ринках фінансових послуг та підвищення довіри до нього, забезпечення сприятливих умов для розвитку економіки України, гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу та міжнародними стандартами.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Цей Закон регулює відносини між кредитордавцями, кредитними посередниками та споживачами під час надання послуг споживчого кредитування.
2. Цей Закон не поширюється на:
1) договори, що містять умову про споживчий кредит у формі кредитування рахунку зі строком погашення кредиту до одного місяця, та кредитні договори, що укладаються на строк до одного місяця;
2) договори позики, що не передбачають сплати процентів чи будь-яких інших платежів за користування наданими за такими договорами грошовими коштами;
3) кредитні договори, метою яких є надання споживачу права вчиняти правочини з фінансовими інструментами, якщо такі правочини вчиняються за участю чи за посередництвом кредитордавця або іншого професійного учасника ринку цінних паперів;
4) кредити, що надаються за договорами, укладеними в результаті врегулювання спору шляхом укладання мирової угоди, затвердженої судом;

5) кредити, що надаються виключно в рамках відповідних державних програм або програм органів місцевого самоврядування визначеному колу фізичних осіб і передбачають окремі, визначені такими програмами, умови кредитування, у тому числі виплату процентів за користування кредитом;

6) несанкціонований овердрафт, що є перевищенням суми операції, здійсненої за рахунком, над сумою встановленого кредитного ліміту, що обумовлений договором між кредитордавцем та споживачем і не є прогнозованим за розміром та часом виникнення;

7) кредитні договори, загальний розмір кредиту за якими не перевищує однієї мінімальної заробітної плати, встановленої на день укладення кредитного договору;

8) кредити, що надаються ломбардами у разі передання предмета застави на збереження ломбарду, за умови що зобов'язання споживача обмежуються вартістю предмета застави.

3. До кредитів у формі кредитування рахунку зі строком погашення кредиту, що становить від одного до трьох місяців або на вимогу, застосовуються лише вимоги частини першої, пунктів 1 і 2 частини другої статті 7, статей 8-10, частин першої - четвертої статті 12, статті 13, частини шостої статті 15, статті 18 цього Закону.

4. Надання (отримання) споживчих кредитів в іноземній валюті на території України забороняється.

Стаття 4. Законодавство про споживче кредитування

1. Законодавство про споживче кредитування в Україні ґрунтується на Конституції України і складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів щодо надання послуг споживачам.

2. У разі якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 5. Державне регулювання та нагляд у сфері споживчого кредитування

1. Державне регулювання та нагляд у сфері споживчого кредитування здійснюються органами, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг відповідно до законодавства.

2. Органи, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, у межах своєї компетенції у сфері споживчого кредитування:

1) затверджують методику розрахунку загальної вартості кредиту для споживача, реальної річної процентної ставки за договором про споживчий кредит;

2) встановлюють вимоги до кредитних посередників та їхньої діяльності;

3) здійснюють інші повноваження, передбачені законом.

3. Органи, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, координують свою діяльність щодо державного регулювання та нагляду у сфері споживчого кредитування у порядку та формах, визначених законодавством про фінансові послуги та про державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

4. Інші державні органи здійснюють контроль за діяльністю учасників ринку споживчого кредитування та отримують від них інформацію у межах повноважень, визначених законом.

Стаття 6. Кредитний посередник

1. Споживчі кредити можуть надаватися за участю кредитних посередників. Кредитними посередниками можуть виступати кредитні брокери або кредитні агенти.

Діяльність кредитних посередників не належить до фінансових послуг і може включати збір та опрацювання документів споживача для отримання споживчого кредиту, ідентифікацію та верифікацію споживача, підготовку та підписання від імені кредитордавця договору про споживчий кредит, консультування, надання інформаційних та інших посередницьких послуг у споживчому кредитуванні.

Кредитні посередники можуть діяти за межами зареєстрованого місцезнаходження фінансових установ, інтереси яких вони представляють.

2. Кредитний брокер - це юридична особа або фізична особа - підприємець, яка від свого імені в інтересах кредитордавця здійснює за винагороду посередницьку діяльність у сфері споживчого кредитування.

Кредитний брокер несе перед кредитордавцем відповідальність за повноту і достовірність даних, зібраних ним про споживача.

3. Кредитний агент - це фізична особа, фізична особа - підприємець або юридична особа, яка діє від імені та в інтересах кредитордавця і виконує частину його обов'язків за договором про споживчий кредит. Кредитний агент діє на підставі договору доручення із кредитордавцем.

4. Перед укладенням договору про споживчий кредит кредитний посередник повинен надати споживачу в письмовій формі інформацію про:

1) своє найменування (прізвище, ім'я, по батькові) та місцезнаходження;

2) державну реєстрацію (для фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб);

3) те, чи є кредитний посередник кредитним брокером чи кредитним агентом, сферу власних повноважень;

4) найменування кредитордавця (кредитордавців), в інтересах якого (яких) діє кредитний посередник;

5) перелік послуг, які пропонує кредитний посередник;

6) розмір винагороди (комісійного збору) чи іншої плати за послуги кредитного посередника.

У разі якщо кредитний посередник представляє інтереси декількох кредитордавців одночасно, він має поінформувати про це споживача та надати йому однаковий обсяг інформації щодо позицій усіх кредитордавців, а також зобов'язаний не допускати дискримінації окремих кредитордавців.

5. Інформація про комісійний збір чи іншу плату, що сплачується споживачем кредитному посереднику за його послуги, надається кредитним посередником кредитордавцю для розрахунку загальних витрат за споживчим кредитом та реальної річної процентної ставки.

6. Інформація про кредитних посередників розміщується на їхніх власних веб-сайтах (за наявності), на веб-сайті кредитордавця (про кредитних посередників, що діють в інтересах цього кредитордавця) та в місцях, доступ до яких є вільним для споживачів, у всіх приміщеннях кредитних посередників, призначених для надання відповідних послуг.

Розділ ІІ

ІНФОРМАЦІНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОГОВОРУ ПРО СПОЖИВЧИЙ КРЕДИТ ТА ДІЇ, ЩО ПЕРЕДУЮТЬ ЙОГО УКЛАДЕННЮ

Стаття 7. Реклама споживчого кредиту

1. Якщо в рекламі щодо надання споживчого кредиту зазначається процентна ставка чи будь-які дані, що стосуються загальних витрат за споживчим кредитом, така реклама додатково до вимог, встановлених законодавством про рекламу, повинна містити стандартну інформацію.

2. У стандартній інформації визначається:

1) максимальна сума, на яку може бути виданий кредит;

2) реальна річна процентна ставка;

3) максимальний строк, на який видається кредит;

4) у разі надання кредиту для придбання товарів (послуг) у формі оплати з відстроченням або з розстроченням платежу - розмір першого внеску.

Стандартна інформація повинна бути зрозумілою і точною. Якщо стандартна інформація викладається в письмовому вигляді, вона наводиться однаковим шрифтом та відображається в основному тексті реклами.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 236 (6490)

СУБОТА, 10 ГРУДНЯ 2016

3. У рекламі щодо надання споживчого кредиту забороняється зазначати, що споживчий кредит може надаватися без документального підтвердження кредитоспроможності споживача (позичальника) або що кредит є безпроцентним чи надається під нуль процентів, іншу аналогічну за змістом та сутністю інформацію.
Стаття 8. Реальна річна процентна ставка та загальна вартість кредиту для споживача

1. Реальна річна процентна ставка обчислюється відповідно до нормативно-правових актів органів, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг.

2. Для цілей обчислення реальної річної процентної ставки визначаються загальні витрати за споживчим кредитом.

До загальних витрат за споживчим кредитом включаються, зокрема, платежі за додаткові та супутні послуги кредитордавця (у тому числі за ведення рахунків), які сплачуються споживачем, пов'язані з отриманням, обслуговуванням та поверненням кредиту, розраховані на дату укладення договору про споживчий кредит, які є обов'язковими для укладення договору про споживчий кредит, а також за послуги кредитного посередника (за наявності). У разі якщо витрати на додаткові чи супутні послуги кредитордавця, отримання яких є обов'язковим для укладення договору про споживчий кредит, або кредитного посередника (за наявності) не були включені до загальних витрат за споживчим кредитом, платежі за ці послуги не підлягають сплаті споживачем.

Платежі за додаткові та супутні послуги третіх осіб, пов'язані з договором про споживчий кредит, не включаються до загальних витрат за споживчим кредитом. Якщо укладення договору про надання додаткових чи супутніх послуг третіми особами є обов'язковим для отримання кредиту або для отримання кредиту на умовах, що пропонуються кредитордавцем, споживач має бути прямо проінформований про це у письмовій формі.

До загальних витрат за споживчим кредитом не включаються:

1) платежі, що підлягають сплаті споживачем у разі невиконання його обов'язків, передбачених договором про споживчий кредит;

2) платежі з оплати товарів (робіт, послуг), які споживач зобов'язаний здійснити незалежно від того, чи правочин укладено з оплатою за рахунок власних коштів споживача чи за рахунок споживчого кредиту.

3. Обчислення реальної річної процентної ставки має базуватися на припущенні, що договір про споживчий кредит залишається дійсним протягом погодженого строку та що кредитордавець і споживач виконають свої обов'язки на умовах та у строки, визначені в договорі.

Якщо договір про споживчий кредит містить умови, що дозволяють зміну процентної ставки або інших платежів за послуги кредитордавця, включених до загальних витрат за споживчим кредитом при обчисленні реальної річної процентної ставки, і така зміна не може бути визначена на момент обчислення, реальна річна процентна ставка обчислюється на основі припущення, що процентна ставка та інші платежі за послуги кредитордавця залишатимуться незмінними та застосовуватимуться протягом строку дії договору про споживчий кредит.

Стаття 9. Інформація, яка надається споживачу до укладення договору про споживчий кредит

1. Кредитордавець розміщує на своєму офіційному веб-сайті інформацію, необхідну для отримання споживчого кредиту споживачем. Така інформація повинна містити наявні та можливі схеми кредитування у кредитордавця.

Споживач перед укладенням договору про споживчий кредит має самостійно ознайомитися з такою інформацією для прийняття усвідомленого рішення.

2. До укладення договору про споживчий кредит кредитордавець надає споживачу інформацію, необхідну для порівняння різних пропозицій кредитордавця з метою прийняття ним обґрунтованого рішення про укладення відповідного договору, в тому числі з урахуванням обрання певного типу кредиту.

Зазначена інформація безоплатно надається кредитордавцем споживачу за спеціальною формою (паспорт споживчого кредиту), встановлену у Додатку 1 до цього Закону, у письмовій формі (у паперовому вигляді або в електронному вигляді з накладенням електронних підписів, електронних цифрових підписів, інших аналогів власноручних підписів (печаток) сторін у порядку, визначеному законодавством) із зазначенням дати надання такої інформації та терміну її актуальності. У такому разі кредитордавець визнається таким, що виконав вимоги щодо надання споживачу інформації до укладення договору про споживчий кредит згідно з частиною третьою цієї статті.

3. Інформація, що надається кредитордавцем споживачу, зазначена у частині другій цієї статті, має містити відомості про:

1) найменування та місцезнаходження кредитордавця та його структурного підрозділу, через який надається споживчий кредит, реквізити ліцензії та/або свідоцтва про внесенення кредитордавця до Державного реєстру банків чи Державного реєстру фінансових установ;

2) тип кредиту (кредит, кредитна лінія, кредитування рахунку тощо);

3) суму кредиту, строк кредитування, мету отримання та спосіб надання кредиту;

4) тип процентної ставки (фіксована, змінювана), порядок її обчислення, у тому числі порядок її зміни, а також індекси, що застосовуються для розрахунку змінюваної процентної ставки. Індекс, що застосовується для розрахунку змінюваної процентної ставки, повинен відповідати вимогам, встановленим Цивільним кодексом України;

5) види забезпечення за кредитом, необхідність проведення оцінки предмета забезпечення за кредитом та про те, за чий рахунок така оцінка проводиться;

6) реальну річну процентну ставку та орієнтовну загальну вартість кредиту для споживача на дату надання інформації виходячи з обраних споживачем умов кредитування.

Якщо кредитордавець пропонує різні способи надання кредиту, надана споживачу інформація має містити застереження про те, що використання інших способів надання кредиту може мати наслідком застосування іншої реальної річної процентної ставки.

Якщо платежі за послуги кредитордавця, пов'язані з отриманням, обслуговуванням і поверненням кредиту, є періодичними, надана споживачу інформація має містити застереження про те, що витрати на такі послуги можуть змінюватися протягом строку дії договору про споживчий кредит;

7) необхідність укладення договорів щодо додаткових чи супутніх послуг третіх осіб, які є обов'язковими для отримання кредиту, перелік осіб, яких кредитордавець визначив для надання відповідних послуг (за наявності).

Споживач має бути письмово проінформований про те, що вартість послуг третіх осіб установлюється виключно такими особами, відповідно кредитордавець не здійснює інформування про розмір відповідних витрат та/або їх зміну протягом строку дії договору про споживчий кредит і не включає їх до розрахунку реальної річної процентної ставки та загальної вартості кредиту для споживача;

8) порядок повернення кредиту та сплати процентів за користування споживчим кредитом, включно із кількістю платежів, їх розміром та періодичністю внесення, у вигляді графіка платежів (у разі кредитування у вигляді кредитування рахунку, кредитної лінії графік платежів може не надаватися);

9) попередження про наслідки прострочення виконання зобов'язань зі сплати платежів, у тому числі розмір неустойки, процентної

4Оприлюднюються державною мовою на підставі Указу Президента України

ставки, інших платежів, які застосовуються чи стягуються при невиконанні зобов'язання за договором про споживчий кредит;

10) порядок та умови відмови від надання та одержання кредиту;

11) порядок дострокового повернення кредиту;

12) у разі укладення договору про споживчий кредит у формі кредитування рахунку - відомості про те, що від споживача може вимагатися повне повернення суми кредиту в будь-який час, строк попередження про таку вимогу.

4. Інформація про платежі, що надається споживачу кредитодавцем відповідно до частин другої та третьої цієї статті, обов'язково має включати базу розрахунку платежів (суму, на підставі якої робиться відповідний розрахунок, зокрема суму наданого кредиту, суму непогашеного кредиту тощо).

5. У разі якщо окремі умови надання споживчого кредиту, визначені у частинах другій та третій цієї статті, діятимуть протягом частини строку користування кредитом, кредитодавець повідомляє споживача про такі умови, строк їх дії та порядок інформування про їх зміну.

6. Споживач зобов'язаний надати кредитодавцю підтвердження про ознайомлення з інформацією, надання якої передбачено частинами другою та третьою цієї статті, у письмовій формі (у паперовому вигляді або в електронному вигляді за накладенням електронних підписів, електронних цифрових підписів, інших аналогів власноручних підписів (печаток) сторін у порядку, визначеному законодавством).

7. Інформація, наведена у паспорті споживчого кредиту, викладається шрифтом одного розміру і типу та в одному форматі друку. За бажанням споживача зазначена інформація може бути надана йому на належному йому електронному носії інформації або електронною поштою.

Забороняється у будь-який спосіб ускладнювати прочитання споживачем такої інформації, у тому числі шляхом її друкування шрифтом меншого розміру, ніж основний текст, злиття кольору шрифту з кольором фону тощо.

У разі укладення за бажанням споживача договору про споживчий кредит з використанням дистанційних каналів комунікації така інформація на паперовому чи іншому носії інформації тривалого використання надається споживачу за його зверненням після укладення договору.

8. Кредитодавець на власний вибір розміщує для зацікавлених осіб у приміщеннях, де здійснюється обслуговування клієнтів, інформацію в письмовому вигляді про тарифи та умови, на яких він надає споживчі кредити, та/або розміщує таку інформацію на своєму офіційному веб-сайті.

9. На вимогу споживача кредитодавець зобов'язаний безоплатно надати йому копію проекту договору про споживчий кредит у паперовому або електронному вигляді (за вибором споживача).

Це положення не застосовується, якщо кредитодавець на момент вимоги має підстави не продовжувати або не бажає продовжувати процес укладення договору про споживчий кредит із споживачем.

10. Кредитодавець до укладення договору про споживчий кредит на вимогу споживача надає йому пояснення з метою забезпечення можливості оцінити, чи адаптовано договір до його потреб та фінансового стану, зокрема шляхом роз'яснення інформації, що надається відповідно до частин другої та третьої цієї статті, істотних характеристик запропонованих послуг та наслідків для споживача, зокрема у разі невиконання ним зобов'язань за таким договором.

Надання таких пояснень, роз'яснень, інформації в належному та зрозумілому вигляді та ознайомлення з передбаченою цією частиною інформацією підтверджуються у порядку, визначеному частиною шостою цієї статті.

11. Вимоги щодо надання інформації, встановлені у частинах першій - дев'ятій цієї статті, поширюються також на кредитних посередників, у разі якщо споживач звернувся до них.

12. У разі ненадання визначеної у цій статті інформації або надання її в неповному обсязі чи надання недостовірної інформації кредитодавець або кредитний посередник несе відповідальність у порядку та розмірі, визначених законом.

Споживач, який внаслідок ненадання йому визначеної у цій статті інформації або надання її в неповному обсязі чи надання недостовірної інформації уклав договір на менш сприятливих для себе умовах, ніж ті, що передбачені у цій інформації, має право вимагати приведення укладеного договору у відповідність із зазначеною інформацією шляхом направлення кредитодавцю відповідного письмового повідомлення. Кредитодавець зобов'язаний привести договір у відповідність з умовами, зазначеними у наданій інформації, протягом 14 днів з дати отримання такого повідомлення.

Стаття 10. Оцінка кредитоспроможності споживача

1. До укладення договору про споживчий кредит кредитодавець зобов'язаний, використовуючи свої професійні можливості, оцінити кредитоспроможність споживача, враховуючи, зокрема, строк, на який надається споживчий кредит, суму кредиту, а за потреби - доходи споживача та мету отримання кредиту. Оцінка кредитоспроможності споживача здійснюється на підставі достатньої інформації, отриманої від споживача, та, за необхідності, на основі інформації, законно отриманої з інших джерел.

2. У разі ненадання споживачем документів чи відомостей про себе та свій фінансовий стан, що вимагаються законодавством або внутрішніми документами кредитодавця, кредитодавець має право відмовити такому споживачу в укладенні договору про споживчий кредит.

3. Інформація про споживача, отримана кредитодавцем або кредитним посередником у зв'язку з укладенням, виконанням та припиненням договору про споживчий кредит, може бути передана третім особам без згоди споживача лише у випадках і порядку, передбачених законом.

4. Кредитодавець та кредитний посередник несуть відповідальність за порушення прав споживачів у сфері захисту персональних даних згідно із законом.

Стаття 11. Надання інформації протягом строку дії договору про споживчий кредит

1. Після укладення договору про споживчий кредит кредитодавець на вимогу споживача, але не частіше одного разу на місяць, у порядку та на умовах, передбачених договором про споживчий кредит, безоплатно повідомляє йому інформацію про поточний розмір його заборгованості, розмір суми кредиту, повернутої кредитодавцю, надає виписку з рахунку/рахунків (за їх наявності) щодо погашення заборгованості, зокрема інформацію про платежі за цим договором, які сплачені, які належить сплатити, дати сплати або періоди у часі та умови сплати таких сум (за можливості зазначення таких умов у виписці), а також іншу інформацію, надання якої передбачено цим Законом, іншими актами законодавства, а також договором про споживчий кредит.

2. У разі якщо розмір майбутніх платежів і строки їх сплати не можуть бути встановлені у договорі про споживчий кредит (кредитування у вигляді кредитування рахунку, кредитної лінії тощо), споживачу також у строк, визначений цим договором, надається виписка з рахунку/рахунків (за їх наявності), у якій зазначаються: стан рахунку на певну дату, оборот коштів на рахунку за період часу, за який зроблена виписка з рахунку (з описом проведених операцій), баланс рахунку на початок періоду, за який зроблена виписка, баланс рахунку на кінець періоду, за який зроблена виписка, дати і суми здійснення операцій за рахунком споживача, застосована до проведених споживачем операцій процентна ставка, будь-які інші платежі, застосовані до проведених споживачем операцій за рахунком, та/або будь-яка інша інформація, передбачена договором про споживчий кредит.

3. У разі якщо сторони договору про споживчий кредит мають намір збільшити загальний розмір кредиту, кредитодавець зобов'язаний оцінити кредитоспроможність споживача відповідно до вимог статті 10 цього Закону.

4. Якщо договором про споживчий кредит передбачена змінювана процентна ставка, кредитодавець зобов'язаний письмово по-

відомити споживача, поручителя та інших зобов'язаних за цим договором осіб про зміну такої ставки не пізніш як за 15 календарних днів до дати, з якої застосовуватиметься нова ставка. Таке повідомлення має містити підставу зміни розміру процентної ставки, нову процентну ставку та зазначені дати, з якої застосовуватиметься нова ставка.

Разом із повідомленням кредитодавець зобов'язаний надати споживачу новий графік платежів, у якому визначається кількість платежів, що залишаються до сплати після вступу в дію нової ставки, та у разі зміни кількості та періодичності платежів - інформацію про їх нову кількість та періодичність. Якщо визначити розмір майбутніх платежів неможливо, кредитодавець має повідомити споживача про те, що сума, яка залишилася до сплати, може змінюватися у результаті зміни процентної ставки залежно від поточного балансу поточного рахунку споживача на дату вступу в дію відповідної зміни. Якщо в результаті зміни процентної ставки змінюється розмір платежу, це має бути чітко зазначено в повідомленні.

5. Попереднє повідомлення споживача про зміну змінюваної процентної ставки не вимагається, якщо дотримано всіх таких умов:

1) договором про споживчий кредит передбачено, що інформація про зміну змінюваної процентної ставки повинна надаватися споживачу періодично у письмовій формі, і строки такого повідомлення визначені цим договором;

2) договором про споживчий кредит передбачено, що процентна ставка може змінюватися залежно від зміни погодженого сторонами індексу;

3) інформація про індекс оприлюднюється у приміщенні кредитодавця, в якому надаються послуги споживачам;

4) зміна змінюваної процентної ставки здійснюється виключно в результаті зміни погодженого сторонами індексу.

6. У разі невиконання кредитодавцем вимог, передбачених частиною четвертою цієї статті, при підвищенні процентної ставки кредитодавець не має права вимагати від споживача сплати платежів згідно з новим графіком платежів, розрахованим на підставі підвищеної процентної ставки. До дати виконання вимог, передбачених частиною четвертою цієї статті, зазначеної у відповідному повідомленні, направленому споживачу в порядку, визначеному частиною четвертою цієї статті, платежі, що залишаються до сплати, розраховуються за процентною ставкою, що діяла до дати підвищення.

У разі невиконання кредитодавцем вимог, передбачених частиною четвертою цієї статті, при зменшенні процентної ставки, що призвело до сплати споживачем зайвих грошових коштів згідно з графіком платежів, чинним до дати такого зменшення, кредитодавець здійснює зарахування надміру сплачених споживачем коштів до суми основного боргу.

7. Будь-які пропозиції кредитодавця про зміну умов договору про споживчий кредит, визначених частиною першою статті 12 цього Закону (окрім зміни змінюваної процентної ставки), повинні здійснюватися шляхом направлення кредитодавцем споживачу повідомлення в такий спосіб, що дає змогу встановити дату відправлення повідомлення. Умова договору про надання споживачеві пропозицій про зміну зазначених умов договору іншим чином, ніж таким, що дає можливість встановити дату відправлення повідомлення, є нікчемною.

Пропозиції споживачу про зміни інші, ніж зміна умов договору про споживчий кредит, визначених частиною першою статті 12 цього Закону, повинні надаватися у спосіб та строки, передбачені договором про споживчий кредит.

Розділ III

ДОГОВІР ПРО СПОЖИВЧИЙ КРЕДИТ

Стаття 12. Умови договору про споживчий кредит

1. У договорі про споживчий кредит зазначаються:

1) найменування та місцезнаходження кредитодавця та кредитного посередника (за наявності), прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання споживача (позичальника);

2) тип кредиту (кредит, кредитна лінія, кредитування рахунку тощо), мета отримання кредиту;

3) загальний розмір наданого кредиту;

4) порядок та умови надання кредиту;

5) строк, на який надається кредит;

6) необхідність укладення договорів щодо додаткових чи супутніх послуг третіх осіб, пов'язаних з отриманням, обслуговуванням та поверненням кредиту (за наявності);

7) види забезпечення наданого кредиту (якщо кредит надається за умови отримання забезпечення);

8) процентна ставка за кредитом, її тип (фіксована чи змінювана), порядок її обчислення, у тому числі порядок зміни, та сплати процентів;

9) реальна річна процентна ставка та загальна вартість кредиту для споживача на дату укладення договору про споживчий кредит. Усі припущення, використані для обчислення такої ставки, повинні бути зазначені;

10) порядок повернення кредиту та сплати процентів за користування споживчим кредитом, включно із кількістю платежів, їх розміром та періодичністю внесення, у вигляді графіка платежів (у разі кредитування у вигляді кредитування рахунку, кредитної лінії графік платежів може не надаватися);

11) інформація про наслідки прострочення виконання зобов'язань зі сплати платежів, у тому числі розмір неустойки, процентної ставки, інших платежів, які застосовуються чи стягуються при невиконанні зобов'язання за договором про споживчий кредит;

12) порядок та умови відмови від надання та одержання кредиту;

13) порядок дострокового повернення кредиту;

14) відповідальність сторін за порушення умов договору.

2. У договорі про споживчий кредит можуть бути зазначені інші умови, визначені законом та за домовленістю сторін.

3. Забороняється у будь-який спосіб ускладнювати прочитання споживачем реальної річної процентної ставки та загальної вартості кредиту для споживача, зазначених у договорі про споживчий кредит або в додатку до такого договору, у тому числі шляхом друкування його шрифтом меншого розміру, ніж основний текст, злиття кольору шрифту з кольором фону.

4. У разі укладення договору про споживчий кредит на умовах кредитування рахунку в ньому має бути передбачено, що кредитодавець має право вимагати повністю повернути суму кредиту в будь-який час із визначенням строку попередження споживача про таку вимогу.

5. Умови договору про споживчий кредит, які обмежують права споживача порівняно з правами, встановленими цим Законом, є нікчемними.

6. Споживач не зобов'язаний сплачувати кредитодавцю будь-які платежі, не зазначені у договорі про споживчий кредит.

7. Зміна умов договору про споживчий кредит можлива тільки за згодою сторін. Умова договору про споживчий кредит про можливість внесення до договору змін в односторонньому порядку є нікчемною.

Стаття 13. Форма договору про споживчий кредит

1. Договір про споживчий кредит, договори про надання додаткових та супутніх послуг кредитодавцем і третіми особами та зміни до них укладаються у письмовій формі (у паперовому або електронному вигляді за накладенням електронних підписів, електронних цифрових підписів, інших аналогів власноручних підписів (печаток) сторін у порядку, визначеному законодавством). Кожна сторона договору отримує по одному примірнику договору з додатками до нього. Примірник договору, що належить споживачу, має бути переданий йому невідкладно після підписання договору сторонами.

Примірник укладеного в електронному вигляді договору про споживчий кредит та додатки до нього надаються споживачу у спосіб, що дозволяє встановити особу, яка отримала примірник договору та додатків до нього, зокрема шляхом направлення на електронну адресу або іншим шляхом з використанням контактних даних, зазначених споживачем під час укладення договору про споживчий кредит.

Обов'язок доведення того, що один з оригіналів договору (змін до договору) був переданий споживачу, покладається на кредитодавця.

Стаття 14. Укладення договору про споживчий кредит

1. Договір про споживчий кредит укладається в порядку, визначеному цивільним законодавством України з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Визначення кредитодавцем можливості укладення договору про споживчий кредит здійснюється на підставі відповідного запиту (заяви) споживача, у тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку, та оцінки кредитоспроможності споживача.

Кредитодавцю забороняється встановлювати плату за розгляд запиту (заяви) про укладення договору про споживчий кредит.

3. У разі відмови кредитодавця від укладення договору про споживчий кредит на підставі інформації, отриманої з офіційних джерел, визначених законодавством, зокрема з бюро кредитних історій, споживачу безоплатно надається відповідна інформація із зазначенням таких джерел, за його бажанням - у письмовій формі.

4. Не вважається пропозицією укласти договір про споживчий кредит застереження про можливість надання кредиту під час придбання товару (послуги).

5. Забороняється вимагати від споживача укладення договору про споживчий кредит як обов'язкової умови придбання будь-яких товарів чи послуг у кредитодавця або у його спорідненої чи пов'язаної особи.

Стаття 15. Право споживача на відмову від договору про споживчий кредит

1. Споживач має право протягом 14 календарних днів з дня укладення договору про споживчий кредит відмовитися від договору про споживчий кредит без пояснення причин, у тому числі в разі отримання ним грошових коштів.

2. Про намір відмовитися від договору про споживчий кредит споживач повідомляє кредитодавця у письмовій формі (у паперовому або електронному вигляді з накладенням електронних підписів, електронних цифрових підписів, інших аналогів власноручних підписів (печаток) сторін у порядку, визначеному законодавством) до закінчення строку, встановленого частиною першою цієї статті.

Якщо споживач подає повідомлення не особисто, воно має бути засвідчене нотаріально або подане і підписане представником за наявності довіреності на вчинення таких дій.

3. Протягом семи календарних днів з дати подання письмового повідомлення про відмову від договору про споживчий кредит споживач зобов'язаний повернути кредитодавцю грошові кошти, одержані згідно з цим договором, та сплатити проценти за період з дня одержання коштів до дня їх повернення за ставкою, встановленою договором про споживчий кредит.

4. Споживач не зобов'язаний сплачувати будь-які інші платежі у зв'язку з відмовою від договору про споживчий кредит.

5. Відмова від договору про споживчий кредит є підставою для припинення договорів щодо додаткових чи супутніх послуг, що були визначені як обов'язкові для отримання кредиту, укладених споживачем. Кредитодавець або третя сторона зобов'язані повернути споживачу кошти, сплачені ним за такі додаткові чи супутні послуги, не пізніш як протягом 14 календарних днів з дня подання письмового повідомлення про відмову від договору про споживчий кредит, якщо такі послуги не були фактично надані до дня відмови споживача від договору про споживчий кредит у порядку, визначеному законодавством.

6. Право на відмову від договору про споживчий кредит не застосовується щодо:

1) договорів про споживчий кредит, виконання зобов'язань за якими забезпечено шляхом укладення нотаріально посвідчених договорів (правочинів);

2) споживчих кредитів, наданих на придбання робіт (послуг), виконання яких відбулося до закінчення строку відмови від договору про споживчий кредит, встановленого частиною першою цієї статті.

Стаття 16. Дострокове повернення кредиту

1. Споживач має право в будь-який час повністю або частково достроково повернути споживчий кредит, у тому числі шляхом збільшення суми періодичних платежів. Договором про споживчий кредит може бути передбачено обов'язок повідомлення кредитодавця про намір дострокового повернення споживчого кредиту з оформленням відповідного документа.

Якщо споживач скористався правом повернення споживчого кредиту шляхом збільшення суми періодичних платежів, кредитодавець зобов'язаний здійснити відповідне коригування зобов'язань споживача у бік їх зменшення та на вимогу споживача надати йому новий графік платежів. Договором про споживчий кредит може встановлюватися порядок дострокового повернення споживчого кредиту з урахуванням положень частини третьої цієї статті.

2. Споживач у разі дострокового повернення споживчого кредиту сплачує кредитодавцю проценти за користування кредитом та вартість усіх послуг, пов'язаних з обслуговуванням та погашенням кредиту, за період фактичного користування кредитом.

3. Кредитодавцю забороняється відмовляти споживачу в прийнятті платежу у разі дострокового повернення споживчого кредиту.

Кредитодавцю забороняється встановлювати споживачу будь-яку плату, пов'язану з достроковим поверненням споживчого кредиту. Умова договору про споживчий кредит, що передбачає сплату споживачем будь-якої плати у разі дострокового повернення споживчого кредиту, є нікчемною.

4. У разі затримання споживачем сплати частини споживчого кредиту та/або процентів споживачем на один календарний місяць, а за споживчим кредитом, забезпеченим іпотекою, та за споживчим кредитом на придбання житла - щонайменше на три календарні місяці кредитодавець має право вимагати повернення споживчого кредиту, строк виплати якого ще не настав, в повному обсязі, якщо таке право передбачене договором про споживчий кредит.

Кредитодавець зобов'язаний у письмовій формі повідомити споживача про таку затримку із зазначенням дій, необхідних для усунення порушення, та строку, протягом якого вони мають бути здійснені.

Якщо кредитодавець відповідно до умов договору про споживчий кредит вимагає здійснення платежів, строк сплати яких не настав, або повернення споживчого кредиту, такі платежі або повернення споживчого кредиту здійснюються споживачем протягом 30 календарних днів, а за споживчим кредитом, забезпеченим іпотекою, та за споживчим кредитом на придбання житла - 60 календарних днів з дня одержання від кредитодавця повідомлення про таку вимогу. Якщо протягом цього періоду споживач усуне порушення умов договору про споживчий кредит, вимога кредитодавця втрачає чинність.

Стаття 17. Реструктуризація зобов'язань за договором про споживчий кредит

1. Кредитодавець має право проводити за погодженням із споживачем реструктуризацію зобов'язань за договором про споживчий кредит.

Реструктуризація зобов'язань за договором про споживчий кредит - це зміна істотних умов договору про споживчий кредит, що здійснюється кредитодавцем на договірних умовах із споживачем і впливає на умови та/або порядок повернення такого кредиту.

Стаття 18. Відступлення права вимоги за договором про споживчий кредит

1. Відступлення права вимоги за договором про споживчий кредит здійснюється відповідно до цивільного законодавства.

Стаття 19. Черговість погашення вимог за договором про споживчий кредит

1. У разі недостатності суми здійсненого платежу для виконання зобов'язання за договором про споживчий кредит у повному обсязі ця сума погашає вимоги кредитора у такій черговості:

1) у першу чергу сплачуються прострочена до повернення сума кредиту та прострочені проценти за користування кредитом;

2) у другу чергу сплачуються сума кредиту та проценти за користування кредитом;

3) у третю чергу сплачуються неустойка та інші платежі відповідно до договору про споживчий кредит.

Стаття 20. Договори про надання додаткових чи супутніх послуг

1. Укладення договору про споживчий кредит може бути пов'язано з необхідністю отримання споживачем додаткових чи супутніх послуг кредитодавця або третіх осіб.

2. До договорів про надання додаткових чи супутніх послуг, зокрема, належать:

1) договір оцінки майна споживача з метою визначення його кредитоспроможності;

2) договір оцінки майна споживача, що використовується для забезпечення виконання ним зобов'язань за договором про споживчий кредит;

3) договір страхування та інші договори, що укладаються для забезпечення виконання споживачем зобов'язань за договором про споживчий кредит;

4) договір відкриття банківського рахунку, необхідного для отримання чи обслуговування наданого кредиту;

5) договори про надання нотаріальних та інших додаткових чи супутніх послуг у разі, якщо вони необхідні для укладення договору про споживчий кредит.

3. Споживач має право укласти договір про надання додаткових чи супутніх послуг з обраною ним третьою особою, включеною до переліку тих, які відповідають вимогам кредитодавця (за наявності такого переліку), крім випадків, коли відповідну послугу може надати лише кредитодавець. Перелік третіх осіб, які відповідають вимогам кредитодавця, розміщується на офіційному веб-сайті кредитодавця або на інформаційних стендах, доступ до яких є вільним для споживачів, у всіх приміщеннях кредитодавця, включаючи філії та відділення, що здійснюють споживче кредитування. На вимогу споживача такий перелік має бути наданий йому в письмовій чи електронній формі за його вибором.

Кредитодавець у встановленому ним порядку має право визначати перелік третіх осіб, які відповідають його вимогам та можуть надавати споживачам додаткові чи супутні послуги, пов'язані з укладенням договору про споживчий кредит. Кредитодавець на своєму офіційному веб-сайті зобов'язаний забезпечити оприлюднення, вільний доступ та своєчасне оновлення інформації про вимоги до осіб, які надають додаткові та супутні послуги, та до відповідних договорів, що приймаються кредитодавцем у якості забезпечення за кредитом та/або укладення яких є умовою надання (подальшого обслуговування) кредиту, а також розмістити на ньому правила співпраці кредитодавця з такими особами.

4. Кредитодавцю забороняється пов'язувати укладення договору про споживчий кредит з вимогою укладення договорів про надання додаткових чи супутніх послуг із конкретною третьою особою.

Якщо визначений кредитодавцем перелік третіх осіб, які можуть надавати споживачам додаткові чи супутні послуги, пов'язані з укладенням договору про споживчий кредит, включає менше трьох осіб для кожного виду послуг, споживач має право самостійно обрати особу, яка може надавати споживачам відповідні додаткові чи супутні послуги, серед осіб, не включених до переліку, визначеного кредитодавцем.

5. У разі розірвання споживачем договору про надання додаткових чи супутніх послуг, який є обов'язковим для укладення договору про споживчий кредит, та неукладення протягом 15 календарних днів нового договору про надання таких самих послуг з особою, що відповідає вимогам кредитодавця, та з урахуванням вимог частини четвертої цієї статті, кредитодавець має право вимагати дострокового виконання зобов'язань за договором про споживчий кредит.

Стаття 21. Особливості відповідальності споживача за договором про споживчий кредит

1. Споживач, який порушив своє зобов'язання щодо повернення кредиту та процентів за ним, має відшкодувати кредитодавцю завдані цим збитки відповідно до закону з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

2. У договорах про споживчий кредит пеня за невиконання зобов'язання щодо повернення кредиту та процентів за ним не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня, та не може бути більшою за 15 відсотків суми простроченого платежу.

Сукупна сума неустойки (штраф, пеня), нарахована за порушення зобов'язань споживачем на підставі договору про споживчий кредит, не може перевищувати половини суми, одержаної споживачем за таким договором, і не може бути збільшена за домовленістю сторін.

Розділ IV

ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

2. Дія цього Закону поширюється на договори про споживчий кредит, укладені після дня набрання чинності цим Законом.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

абзац перший частини першої статті 534 доповнити словами «або законом»;

абзац другий частини другої статті 551 доповнити словами «якщо таке збільшення не заборонено законом»; у статті 1056¹:

частину другу доповнити словами «на дату укладення договору»; у частині третій слово «банком» замінити словом «кредитором»; а слово «банку» - словом «кредитора»;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Особливості застосування змінюваної процентної ставки за договором про надання споживчого кредиту встановлюються законом»;

2) частину другу статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст. 30; 2007 р., № 33, ст. 440) доповнити пунктом 9 такого змісту:

«9) інформація про фізичну особу, яка має намір укласти договір про споживчий кредит, отримана під час оцінки її кредитоспроможності»;

3) у Законі України «Про захист прав споживачів» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 7, ст. 84; 2012 р., № 21, ст. 197): пункт 23 частини першої статті 1 виключити; текст статті 11 викласти в такій редакції:

«1. Цей Закон застосовується до відносин споживчого кредитування у частині, що не суперечить Закону України «Про споживче кредитування».

4. Кабінету Міністрів України до дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Національному банку України та Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, до дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, які встановлюють вимоги до кредитних посередників, вимоги до діяльності кредитних посередників, а також порядок доручення фінансовими установами третім особам здійснення ідентифікації та верифікації клієнта (споживача).

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
15 листопада 2016 року.
№ 1734-VIII.

(Додаток див. на сайті www.golos.com.ua)

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України

«Про джерела фінансування дорожнього господарства України» щодо удосконалення механізму фінансування дорожньої галузі

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 14, ст. 60 із наступними змінами) такі зміни:

1. Статтю 3 викласти в такій редакції:

«Стаття 3. У Державному бюджеті України щорічно передбачаються видатки на фінансування робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом і утриманням автомобільних доріг загального користування.

Для цих цілей у складі спеціального фонду Державного бюджету України створюється державний дорожній фонд.

Дохідна частина цього фонду формується за рахунок:

1) акцизного податку з вироблених в Україні пального і транспортних засобів;

2) акцизного податку з ввезених на митну територію України пального і транспортних засобів;

3) ввізного мита на нафтопродукти і транспортні засоби та шини до них;

4) плати за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні;

5) коштів спеціального фонду Державного бюджету України, отриманих шляхом залучення державою кредитів (позик) від банків, іноземних держав і міжнародних фінансових організацій на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування;

6) плати за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування державного значення, максимальний розмір та порядок справляння якої встановлюються Кабінетом Міністрів України;

7) інших надходжень, передбачених Державним бюджетом України, в обсягах, що визначаються законом про Державний бюджет України на відповідний рік, а також надходжень, визначених статтею 5 цього Закону.

Кошти державного дорожнього фонду спрямовуються на:

1) фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування державного значення, а також виконання проектно-вишукувальних та науково-дослідних робіт, створення та функціонування інформаційно-аналітичної системи дорожнього господарства, забезпечення розвитку виробничих потужностей дорожніх організацій; проведення конкурсів і підготовку договорів щодо виконання робіт з будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, інших кредиторів та інвесторів, співфінансування зазначених робіт згідно з відповідними договорами, здійснення контролю за їх виконанням і прийняття доріг в експлуатацію, управління дорожнім господарством;

2) субвенцію з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, яка розподіляється між місцевими бюджетами залежно від протяжності автомобільних доріг загального користування місцевого значення відповідної адміністративно-територіальної одиниці станом на 1 січня року, що передує плановому.

Зазначена субвенція може спрямовуватися на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах у розмірі не більше 20 відсотків обсягу такої субвенції, затвердженого законом про Державний бюджет України на відповідний рік для відповідного місцевого бюджету;

3) виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, отриманими державою або під державні гарантії, на розвиток та утримання мережі автомобільних доріг загального користування;

4) фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм.

Порядок спрямування коштів державного дорожнього фонду визначається Кабінетом Міністрів України.

Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення із зазначенням обсягів бюджетних коштів для фінансового забезпечення таких об'єктів затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням із Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах із зазначенням обсягів бюджетних коштів для фінансового забезпечення таких об'єктів за рахунок відповідної субвенції затверджується Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною, Київською та Севастопольськими міськими державними адміністраціями за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, та з подальшим погодженням із Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Головним розпорядником коштів державного дорожнього фонду, які спрямовуються на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування державного значення та інших заходів, визначених пунктами 1 і 3 частини четвертої цієї статті, є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Головними розпорядниками коштів, визначених пунктом 2 частини четвертої цієї статті, які спрямовуються до територіальних дорожніх фондів, є Рада міністрів Автономної Республіки Крим, відповідні обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації.

Головним розпорядником коштів державного дорожнього фонду, які спрямовуються на фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм, є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту».

2. Частину третю статті 4 викласти в такій редакції:

«Дохідна частина цих фондів формується за рахунок субвенції з Державного бюджету України місцевим бюджетам на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах, інших надходжень до відповідних бюджетів, що визначаються рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, міських, селищних та сільських рад про бюджети на відповідний рік, а також відповідних надходжень, визначених статтею 5 цього Закону».

3. Частину першу статті 5 викласти в такій редакції:

«У державний дорожній фонд спрямовується плата за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, плата за проїзд автомобільними дорогами України транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів іноземних держав, плата за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування в порядку та за тарифами, встановленими Кабінетом Міністрів України».

1. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2018 року.

2. Установити, що надходження, визначені пунктами 1-3 частини третьої статті 3 Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України в такому розмірі:

у 2018 році - 50 відсотків;
у 2019 році - 75 відсотків;
з 2020 року - 100 відсотків.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ

17 листопада 2016 року

№ 1762-VIII.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансового забезпечення дорожньої галузі

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Внести до Бюджетного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 50-51, ст. 572) такі зміни:

1. Доповнити статтею 24² такого змісту:

«Стаття 24². Державний дорожній фонд

1. Державний дорожній фонд створюється у складі спеціального фонду державного бюджету.

2. Джерелами формування державного дорожнього фонду є:

1) доходи державного бюджету, визначені пунктами 1-3, 6 та 6² частини третьої статті 29 цього Кодексу;

2) державні запозичення, залучені згідно з пунктом 1 частини третьої статті 15 цього Кодексу для реалізації інвестиційних проектів на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування;

3) інші надходження, визначені законом про Державний бюджет України.

3. Кошти державного дорожнього фонду спрямовуються на:

1) фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування державного значення та інших заходів, визначених пунктом 1 частини четвертої статті 3 Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України»;

2) фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах (у вигляді субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам);

3) виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, отриманими державою або під державні гарантії, на розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування;

4) фінансове забезпечення заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм.

4. Кошти державного дорожнього фонду, сформовані за рахунок джерел, визначених пунктом 1 частини другої цієї статті, розподіляються таким чином:

60 відсотків - за напрямками, визначеними пунктом 1, пунктом 3 (щодо автомобільних доріг загального користування державного значення) частини третьої цієї статті;

35 відсотків - за напрямками, визначеними пунктом 2, пунктом 3 (щодо автомобільних доріг загального користування місцевого значення) частини третьої цієї статті;

5 відсотків - за напрямком, визначеним пунктом 4 частини третьої цієї статті.

5. Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення із зазначенням обсягів бюджетних коштів для фінансового забезпечення таких об'єктів затверджується Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету».

2. У статті 29:

1) у частині другій:

пункт 7 після слова «визначеного» доповнити словами і цифрою «пунктом 1 частини третьої цієї статті та»;

пункт 8 доповнити словами і цифрою «(крім акцизного податку, визначеного пунктом 2 частини третьої цієї статті)»;

пункт 9 доповнити словами і цифрою «(крім ввізного мита, визначеного пунктом 3 частини третьої цієї статті)»;

пункт 16² виключити;

2) у частині третій:

включити пункти 1-3 та 6 такого змісту:

«1) акцизний податок з вироблених в Україні пального і транспортних засобів (крім акцизного податку, визначеного пунктом 6 частини першої статті 66 цього Кодексу);

2) акцизний податок з ввезених на митну територію України пального і транспортних засобів;

3) ввізне мито на нафтопродукти і транспортні засоби та шини до них»;

«6) плата за проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні»;

доповнити пунктом 6² такого змісту:

«6²) плата за проїзд платними автомобільними дорогами загального користування державного значення».

3. Частину четверту статті 30 доповнити пунктом 2¹ такого змісту:

«2¹) заходи, визначені частиною третьою статті 24² цього Кодексу (за рахунок джерел, визначених пунктами 1-3, 6 та 6² частини третьої статті 29 цього Кодексу)».

4. Частину другу статті 59 після слів «інформація про використання коштів державного фонду регіонального розвитку» доповнити словами «інформація про використання коштів державного дорожнього фонду».

5. Частину другу статті 61 доповнити пунктом 8² такого змісту:

«8²) звіт про використання коштів державного дорожнього фонду».

6. Частину першу статті 97 доповнити пунктом 11¹ такого змісту:

«11¹) субвенція на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах».

7. Включити статтю 103¹ такого змісту:

«Стаття 103¹. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах

1. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах надається за рахунок джерел формування спеціального фонду державного бюджету, визначених пунктами 1-3, 6 та 6² частини третьої статті 29 цього Кодексу, з урахуванням положень частини четвертої статті 24² цього Кодексу.

У законі про Державний бюджет України затверджуються обсяги зазначеної субвенції окремо для бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів, бюджетів міст Києва та Севастополя.

2. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах розподіляється між відповідними місцевими бюджетами залежно

від протяжності автомобільних доріг загального користування місцевого значення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці станом на 1 січня року, що передує плановому.

Зазначена субвенція може спрямовуватися на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах у розмірі не більше 20 відсотків обсягу такої субвенції, затвердженого законом про Державний бюджет України для відповідного місцевого бюджету.

3. Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах із зазначенням обсягів бюджетних коштів для фінансового забезпечення таких об'єктів затверджується Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідною обласною державною адміністрацією, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, та з подальшим погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

4. Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах перераховується за рахунок фактичних доходів спеціального фонду державного бюджету, які є джерелом надання зазначеної субвенції».

8. Розділ VI «Прикінцеві та перехідні положення» доповнити пунктом 41 такого змісту:

«41. Установити, що акцизний податок з вироблених в Україні пального і транспортних засобів, акцизний податок з ввезених на митну територію України пального і транспортних засобів та ввізні мито на нафтопродукти і транспортні засоби та шини до них, як виняток з положень пунктів 1-3 частини третьої статті 29 цього Кодексу, зараховуються до спеціального фонду державного бюджету у 2018 році у розмірі 50 відсотків, у 2019 році - у розмірі 75 відсотків».

II. Прикінцеві положення
1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2018 року.
2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону:
привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
17 листопада 2016 року.
№ 1763-VIII.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо реформування системи управління автомобільними дорогами загального користування

Верховна Рада України **постановляє**:
I. Внести зміни до таких законів України:
1. Статтю 20 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20-21, ст. 190; 2010 р., № 10, ст. 107; 2014 р., № 14, ст. 248; 2015 р., № 28, ст. 236) доповнити пунктом 8 такого змісту:
«8) здійснює управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення в межах адміністративно-територіальної одиниці».
2. У Законі України «Про автомобільні дороги» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 51, ст. 556 із наступними змінами):

1) текст статті 6 викласти в такій редакції:
«Державну політику і стратегію розвитку всіх видів автомобільних доріг на території України здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.
Експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування та інших видів автомобільних доріг може здійснюватися на основі довгострокових (до семи років) договорів (контрактів) про утримання автомобільних доріг загального користування за принципом забезпечення їх експлуатаційного стану відповідно до нормативно-правових актів, норм та стандартів.
Істотними умовами такого договору є:

предмет договору;
ціна договору, порядок її коригування та застосування штрафних санкцій;
порядок оплати виконаних робіт та джерела фінансування;
розмір та порядок використання гарантійної суми (притримання) та резервної суми;
строки початку та закінчення виконання робіт;
порядок виконання та вимоги до організації робіт;
порядок приймання-передачі виконаних робіт;
права та обов'язки сторін;
умови страхування ризиків;
порядок забезпечення робіт проектною документацією та матеріальними ресурсами;
порядок залучення субпідрядників;
порядок здійснення замовником контролю якості ресурсів та виконаних робіт;
гарантійні обов'язки підрядника, порядок усунення недоліків;
відповідальність сторін за порушення умов договору;
відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дорожньо-транспортної пригоди і зупинки руху;
спеціальні умови.

Типова форма договору (контракту) про утримання автомобільних доріг загального користування затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства.

Збереження та розвиток мережі автомобільних доріг загального користування мають для держави пріоритетне значення. З метою активізації інвестиційної діяльності, підвищення якості та ефективності дорожнього будівництва під час будівництва та реконструкції автомобільних доріг можуть застосовуватися принципи та умови контрактів Міжнародної федерації інженерів-консультантів (FIDIC) у порядку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для забезпечення постійного незалежного аудиту (оцінки) технічного стану автомобільних доріг та якості дорожніх робіт можуть залучатися кваліфіковані інженери-консультанти у сфері дорожнього будівництва, акредитовані у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

2) частину сьому статті 8 доповнити словами «за пропозицією центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства»;

3) статті 9-12 викласти в такій редакції:
«Стаття 9. Складові автомобільної дороги загального користування

Складовими автомобільної дороги загального користування у межах смуги відведення є: земляне полотно; проїзна частина; дорожнє покриття; смуга руху; споруди дорожнього водовідводу та водоочисні споруди; споруди шумозахисні; штучні споруди; засоби технологічного зв'язку; інженерне облаштування: спеціальні споруди та засоби, призначені для забезпечення безпечних та зручних умов руху (освітлення, стаціонарні комплекси вимірювання вагових і габаритних параметрів транспортних засобів, примусового зниження швидкості руху); архітектурне облаштування: архітектурні споруди та декоративні насадження, призначені для забезпечення естетичного вигляду автомобільних доріг; технічні засоби організації дорожнього руху, автопавільйони, лінійні споруди і комплекси,

що забезпечують функціонування і збереження доріг; елементи санітарного облаштування; зелені насадження; спеціально облаштовані місця для зупинки маршрутних транспортних засобів.

Об'єкти дорожнього сервісу не є складовими частинами автомобільної дороги загального користування, крім випадків, якщо замовником їх будівництва чи розміщення у межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування є власник чи орган управління цих автомобільних доріг загального користування.

Розміщення інших об'єктів у межах смуги відведення без дозволу власників доріг, органів, що здійснюють управління автомобільними дорогами, забороняється.

Складовими автомобільної дороги загального користування за межами смуги відведення є: архітектурне облаштування; споруди, призначені для збереження автомобільних доріг і контролю дорожнього руху; споруди дорожнього водовідводу та водоочисні споруди; споруди шумозахисні; поромні переправи, снігозахисні споруди, протилавинні і протиселеві споруди; уловлювальні з'їзди; нагірні канави; випарні басейни; відкриті та закриті дренажні системи.

Стаття 10. Управління автомобільними дорогами загального користування

Органами, що здійснюють управління автомобільними дорогами загального користування, є: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства;

центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення; Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні та Севастопольська міська державні адміністрації.

Стаття 11. Повноваження центральних органів виконавчої влади щодо управління автомобільними дорогами
До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, належать:

1) формування державної політики у сфері дорожнього господарства та забезпечення управління автомобільними дорогами загального користування;

2) забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері дорожнього господарства, нормування у сфері будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування згідно із Законом України «Про будівельні норми» та іншими актами законодавства, розроблення пропозицій щодо їх удосконалення та внесення в установленому порядку проектів законодавчих актів, актів Президента України та Кабінету Міністрів України;

3) розроблення заходів щодо інтегрування автомобільних доріг загального користування в міжнародну мережу автомобільних доріг та забезпечення гармонізації технічних норм і правил з вимогами міжнародного законодавства;

4) погодження переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування державного значення;

5) розроблення проектів державних цільових програм розвитку дорожнього господарства.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, належать:

1) розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики (стратегії) у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, програм розвитку дорожнього господарства;

2) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення відповідно до державних будівельних норм і стандартів, а також переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування, затверджених Кабінетом Міністрів України;

3) забезпечення належного маршрутного орієнтування користувачів автомобільних доріг загального користування державного значення;

4) забезпечення сталого функціонування автомобільних доріг загального користування державного значення;

5) озеленення смуги відведення автомобільних доріг загального користування державного значення;

6) ведення статистичного обліку та паспортизації автомобільних доріг загального користування державного значення та штучних споруд на них;

7) здійснення контролю за станом автомобільних доріг загального користування державного значення, виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і здійснення заходів щодо їх ліквідації;

8) забезпечення фінансування та розвитку мережі автомобільних доріг загального користування державного значення;

9) внесення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики з питань безпеки дорожнього руху;

10) розроблення та участь у реалізації заходів з безпеки дорожнього руху.

Стаття 12. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської державних адміністрацій щодо управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних та Севастопольської міської державних адміністрацій належать:

1) розроблення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики (стратегії) у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення, програм розвитку дорожнього господарства;

2) організація будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення відповідно до державних будівельних норм і стандартів та переліків об'єктів та обсягів бюджетних коштів, передбачених місцевими бюджетами;

3) забезпечення належного маршрутного орієнтування користувачів автомобільних доріг загального користування місцевого значення;

4) забезпечення сталого функціонування автомобільних доріг загального користування місцевого значення;

5) озеленення смуги відведення автомобільних доріг загального користування місцевого значення;

6) ведення статистичного обліку та паспортизації автомобільних доріг загального користування місцевого значення та штучних споруд на них;

7) здійснення контролю за станом автомобільних доріг загального користування місцевого значення, виявлення аварійно-небезпечних місць (ділянок) та місць концентрації дорожньо-транспортних пригод і здійснення заходів щодо їх ліквідації;

8) забезпечення фінансування та розвитку мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення;

4) у другому реченні частини другої статті 16 слова «органом державного управління автомобільними дорогами загального користування та відповідними державними органами з безпеки дорожнього руху» замінити словами «центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, та відповідним підрозділом Національної поліції»;

5) у пункті 4 статті 20 слова «відповідними державними органами з безпеки дорожнього руху» замінити словами «відповідним підрозділом Національної поліції»;

6) частину другу статті 27 викласти в такій редакції:
«Подання до Кабінету Міністрів України про віднесення автомобільної дороги загального користування до розряду платних вносить центральний орган виконавчої влади, що забезпечує форму-

вання та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями, по територіях яких проходить така автомобільна дорога, на підставі проектної документації»;

7) статті 28 і 30 викласти в такій редакції:
«Стаття 28. Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування

Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування державного значення, умов руху та контроль за справланням плати за проїзд ними здійснюються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення.

Контроль стану платних автомобільних доріг загального користування місцевого значення, умов руху та контроль за справланням плати за проїзд ними здійснюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями»;

«Стаття 30. Забезпечення експлуатації платних автомобільних доріг загального користування

Експлуатація платних автомобільних доріг загального користування забезпечується в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

8) у пункті 5 частини другої статті 32 слова «відповідні державні органи з безпеки дорожнього руху» замінити словами «відповідний підрозділ Національної поліції»;

9) доповнити статтею 32¹ такого змісту:

«Стаття 32¹. Оповіднення про тимчасове обмеження або припинення руху транспортних засобів на автомобільних дорогах

Оповіднення користувачів автомобільних доріг про строки та порядок тимчасового обмеження або припинення руху транспортних засобів на автомобільних дорогах загального значення забезпечується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, а на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення - Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями.

Оповіднення користувачів автомобільних доріг загального користування про строки та порядок тимчасового обмеження або припинення руху транспортних засобів здійснюється шляхом встановлення за погодженням із відповідним підрозділом Національної поліції на відповідній ділянці автомобільної дороги інформаційно-вказівних дорожніх знаків із зазначенням строку, причини обмеження чи припинення руху і маршруту об'їзду, а також розміщення інформації про це на офіційному веб-сайті відповідного органу:

не пізніше ніж за сім діб до введення в дію планового обмеження або припинення руху транспортних засобів;

не пізніше ніж за одну добу після введення в дію аварійного обмеження або припинення руху транспортних засобів.

Порядок оповіщення користувачів автомобільних доріг загального користування про стан аварійності на автомобільних дорогах, дорожнього покриття, тимчасового обмеження або припинення руху, а також гідрометеорологічних та інших умов дорожнього руху встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства, за погодженням з Національною поліцією»;

10) у статті 36:

у частині першій слова «органами державного управління автомобільними дорогами та відповідними державними органами з безпеки дорожнього руху» замінити словами «відповідним підрозділом Національної поліції, а використання автомобільних доріг загального користування державного значення - також із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Спортивні змагання (кроси, автоперегони, велоперегони тощо) на автомобільних дорогах загального користування місцевого значення проводяться за погодженням із Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними та Севастопольською міською державними адміністраціями і відповідним підрозділом Національної поліції, а на автомобільних дорогах загального користування державного значення - також за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення»;

11) абзац перший частини першої статті 43 викласти в такій редакції:

«Нормування та стандартизація у будівництві, реконструкції, ремонті та утриманні автомобільних доріг спрямовується на»;

12) тексти статей 44 і 49 викласти в такій редакції:

«Розроблення та затвердження (прийняття) будівельних норм і стандартів у сфері будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування здійснюються згідно із законами України «Про будівельні норми» та «Про стандартизацію»;

«Власники доріг, органи, що здійснюють управління автомобільними дорогами, та користувачі автомобільних доріг, винні у порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом».

3. У Законі України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 2-3, ст. 3):

1) частину першу статті 2 доповнити пунктом 9¹ такого змісту:
«9¹) здійснення управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення»;

2) у частині першій статті 24:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) забезпечення розвитку на території Автономної Республіки Крим мережі автомобільних доріг, здійснення заходів щодо підвищення їх якості, у тому числі сприяння центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, у розвитку та збереженні на території Автономної Республіки Крим мережі автомобільних доріг загального користування державного значення»;

доповнити пунктами 4¹ і 4² такого змісту:

«4¹) здійснення управління автомобільними дорогами загального користування місцевого значення;

4²) внесення центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері дорожнього господарства та управління автомобільними дорогами загального користування державного значення, про перспективи розвитку автомобільних доріг загального користування державного значення в межах території Автономної Республіки Крим».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2018 року та вводиться в дію одночасно з набранням чинності законом про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення державного дорожнього фонду.

2. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня опублікування цього Закону:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом та прийняті акти, необхідні для реалізації цього Закону;
забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
17 листопада 2016 року.
№ 1764-VIII.

ЗДАЙ КРОВ!
ВРЯТУЙ ЖИТТЯ!

На Чернігівщині члени громадської організації «Куликівська районна спілка ветеранів антитерористичної операції» провели акцію «Здай кров — врятуй життя солдату!» У її рамках донори, серед яких були і демобілізовані бійці, здали дев'ять літрів крові, повідомляє наш власкор Василь Чепурний

Привид банкрутства вже не ходить по «Південмашу»

Державне підприємство ВО «Південний машинобудівний завод імені О. Макарова» потроху виходить із кризи, у якій підприємство перебувало кілька останніх років через 80-процентне падіння виробництва, пов'язаного із втратою російських партнерів. Публічну заяву щодо цього зробив голова профспілкового комітету ПМЗ Валерій Васильєв. За його словами, звільнення підприємства від боргів за електроенергію (понад 400 млн. грн.), що стало можливим завдяки зусиллям народних депутатів від Дніпропетровщини, дасть змогу «Південмашу» повністю зосередитися на виконанні контрактів і замовлень та позбавитися думок про банкрутство.

«Південмаш», що втратив такі вагомі для нього проекти, як «Морський старт» (Америка) і «Циклон» (Бразилія) і намагається самостійно, за мінімальної підтримки держави, знайти нових партнерів, останнім часом все-таки розпочав отримувати замовлення. Інтерес до підприємства виявили представники аерокосмічної промисловості Індії, Південної Кореї. Триває успішна співпраця в проекті Європейського космічного агентства «Вега» (участь «Південмашу» полягає у створенні блока маршового двигуна для четвертого ступеня ракетносія).

Черговий старт «Веги» (із супутником спостереження міністерства оборони Туреччини Gokturk-1) відбувся 5 грудня з космодрому Куру у французькій Гвіані. 1 грудня «Південмаш», у рамках контракту з NASA, відвантажив дві основні конструкції першого ступеня (ОКПС) ракети-носія «Антарес», які були відправлені з підприємства в Миколаївський порт. Далі ракети-носії будуть перевантажені на морське судно, яке доплавить їх до місця старту. Прийом виробів замовником буде проведено в американському порту в штаті Делавер.

Нині ПМЗ працює над дослідними зразками двигунів РД 809 і 815, розробленими КБ «Південне» для міжнародних проектів. Робота, що активізувалася, виконання замовлень дали можливість підприємству днями погасити значну частину величезної заборгованості із зарплати, що становила 68 млн. грн. «Заборгованість залишається в розмірі 25 млн., але перспективи підприємства дають надію, що борг буде виплачено найближчим часом», — каже Валерій Васильєв.

Показово, що промінь світла з'явився також у тракторному виробництві. Другого грудня бюджетна сесія Дніпропетровської обласної ради прийняла програму підтримки регіонального АПК, у тому числі сільгоспмашинобудування. Програма, зокрема, передбачає компенсацію фермерам вартості сільгосптехніки, яку вони купують, на Дніпропетров-

щині (36 відсотків компенсації). Це значить, що в трактора ПМЗ з'явився шанс знайти наразі свого покупця, а в тракторного заводу — можливість налагодити серійний випуск сучасної тех-

ніки, забезпечивши робочими місцями та гідними зарплатами сотні людей.

Ольга ГРЕЧИШКИНА.
Дніпропетровська область.

Один із виробів ПМЗ нагадує про минулу славу та потужність підприємства — колишню гордість України.

Фото автора.

Правові заходи — в бібліотеці

У П'ятихатській центральній районній бібліотеці на тиждень права пройшов цикл заходів, в яких взяли участь десятикласники всіх трьох шкіл райцентру. На першому заході відбувся правовий діалог спеціаліста Центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді зі старшокласниками щодо Конвенції прав людини, на другому йшлося про Консти-

туцію та правові акти, а вже третій — правова вікторина — сповна продемонстрував знання юні у цьому питанні. За свідченням завідувачої центральної бібліотеки Раїси Рибалової, ці заходи показали, що десятикласники досить непогано орієнтуються в правових питаннях.

Центральна районна бібліотека вже не перший

рік активно залучає школярів міста до проведення цікавих заходів, щоразу шукає нестандартні методи, має хороші напрацювання у цій роботі. А ще після нещодавно проведеного ремонту цей храм книги став не тільки світлішим, а й більш наближеним до читача.

Олена ЧЕРНЯВСЬКА.
Дніпропетровська область.

Сирота повернувся з війни у нову квартиру

Давні борги сиротам починають віддавати у Каховці. Тут для них придбали одразу дві квартири — трикімнатну та однокімнатну, витративши на це з муніципальної скарбнички шістьсот тисяч гривень. Миський голова Андрій Дяченко зізнався «Голосу України», що кошти на

соціальне житло були передбачені ще два роки тому. Але через зміну складу органу місцевого самоуправління, проблеми з пошуком помешкань на вторинному ринку (нових житлових багатоповерхівок у Каховці впродовж останніх років не здавали в експлуатацію) справа

сильно затягнулася. На сьогодні перші в черзі сироти вже стали дорослими. А один із них — Олексій Іванов — не тільки одружився і має двох діточок, а ще й устиг повоювати в АТО, отримавши кілька нагород за хоробрість.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Підгайці тепер партнер Луцька

Підгайцівська сільська і Луцька міська ради відтепер стануть партнерами. Жителі сіл Підгайці, Струмівка і Крупа виявили бажання співпрацювати з обласним центром. Таке рішення було ухвалено на позачерговій сесії Підгайцівської ради. Поки що не йдеться про об'єднання громад, а лише про їх співпрацю з перспективою об'єднання. Сільський голова Юрій Семенюк зазначив, що нині гостро стоїть питання маршруту № 30, який нещодавно припинив курсувати з обласного центру до Підгайців, порушив низку інших актуальних проблем життєдіяльності приміських сіл.

Заступник міського голови Сергій Григоренко запевнив, що найближчим часом автобусний рух відновлять. Він також повідомив, що жителі Підгайцівської сільради,

до складу якої входять села Підгайці, Крупа, Струмівка, в разі співпраці з Луцьком отримають значні переваги в розвитку інфраструктури населених пунктів, а

сільські діти нарівні з міськими зможуть ставати в чергу в дитячі садочки. Є також перспектива відкриття у Підгайцях філії луцького Центру надання адміністративних послуг, надання медичної допомоги.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.
На знімку: заступник міського голови Сергій Григоренко і підгайцівський сільський голова Юрій Семенюк (у центрі зліва направо) разом з депутатами сільської ради.

Фото відділу інформаційної роботи Луцької міської ради.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Лісових красунь продають із кодами

У Сумах визначили 30 місць, де можна буде придбати новорічну ялинку. За словами начальника обласного управління лісового та мисливського господарства Віктора Чигринця, масовий продаж святкових дерев розпочнеться з 15 грудня, але кілька тисяч уже реалізували. Ялинки і сосни купують оптом підприємства та організації. Кожна зелена красуня має свій закодований номер, зазначений на поліетиленовій стрічці. В Інтернеті можна його перевірити і дізнатися, де деревце росло, а найголовніше — чи легально його привезли і продали. В. Чигринець закликав сумчан купувати дерева у горщиках. Навесні таку ялинку можна висадити в ґрунт.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

«Тепле» кредитування не припиниться

Представники департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської ОДА та ПАТ «Державний ощадний банк України» і ПАТ АБ «Укргазбанк» підписали генеральний договір про кредитну співпрацю. За словами директора департаменту Жанни Табаченко, у рамках державної програми з енергоефективності згаданими фінансуваннями прикарпатцям уже надано понад 3,5 тисячі «теплих» кредитів на суму понад 65 млн. грн.

В області паралельно діє програма енергозбереження для населення краю, розрахована на 2015—2018 роки. Нею передбачено відшкодування частини відсоткової ставки (15—20%) за кредитами на енергозберігаючі заходи.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

ЦИФРА

На 14,8 млн. грн.

збільшилась дохідна частина міського бюджету Кропивницького на 2016 рік. Майже 4,8 млн. грн. спрямують на придбання комп'ютерної техніки для закладів освіти і впровадження в них енергоощадних технологій. 6,3 млн. грн. медичної субвенції виділять на виплату зарплати працівникам закладів охорони здоров'я.

Петро МЕЛЬНИК.

Чотириста послуг за день

Сервісний центр Міністерства внутрішніх справ, який замінить структуру МРЕВ, відкрито у Вінниці. 22 працівники протягом дня можуть надати чотириста послуг. Тут реєструватимуть автомобілі, видаватимуть посвідчення водія, свідоцтва про допуск транспортного засобу до перевезення небезпечних вантажів — увесь перелік послуг

представлено у самому приміщенні і на сайті центру. Відвідувачі користуватимуться електронною чергою.

— Це сьомий сервісний центр у системі МВС, — наголосив присутній на відкритті заступник директора Головного сервісного центру МВС України Сергій Гончаров. — До кінця нинішнього року аналогічні установи відкривемо у Харківській, Запорізькій, Донецькій та Чернігівській областях.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

«Милосердя» допомагає безхатченкам

Підписано угоду про співпрацю між Житомирським міськвиконкомом та громадською організацією «Милосердя». Як зазначив міський голова Сергій Сухомлин, минулої зими в Житомирі вперше не було зафіксовано жодного випадку, коли людина замерзла на вулиці. Саме врятовані життя — найголовніша заслуга громадської організації «Милосердя». Був проведений конкурс на отримання з міського бюджету 69,3 тисячі гривень для здійснення заходів, спрямованих на соціальний захист безпритульних, в якому її перемогла ця громадська організація.

ГО «Милосердя» вже кілька років опікується безхатченками, а також активно займається їх повернення у соціум.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

ПЛАНЕТА

Південнокорейський
«майдан» призвів
до імпічменту президента

Учора парламент Південної Кореї проголосував за імпічмент президента країни Пак Кин Хе. Так завершилося півторамісячне протистояння мітингарів та влади, коли в останні тижні на вулиці Сеула та інших міст виходило півтора мільйона громадян, які виступали проти засилля корупції в канцелярії президента та потурання Пак Кин Хе корисливим діям її подруги та помічників.

Як повідомило інформаційне агентство Yonhap, на засіданні парламенту відбулося таємне голосування. За імпічмент проголосували 234 депутати з 300. Для початку імпічменту необхідно було набрати щонайменше 200 голосів. Тепер імпічмент має бути затверджено або відхилено Конституційним судом.

Виконувати обов'язки глави держави до виборів буде прем'єр-міністр країни Хван Ге Ан. А самі вибори має бути проведено протягом 60 днів після рішення суду.

Ніна БАЛИКОВА.
Більше читайте на сайті
golos.com.ua

Прем'єр пішов
на часткові поступки
протестувальникам

Після загального страйку, який охопив у четвер усю Грецію, прем'єр-міністр Алексіс Ципрас пішов на вимогу народу на певні поступки. У четвер він представив парламенту пакет заходів щодо підтримки пенсіонерів з низькими доходами, а також оголосив про тимчасове припинення стягнення податку на dodanu вартість на північних островах Егейського моря, які найбільше постраждали від мігрантського цунамі.

Як повідомила грецька газета Ekathimerini, на нинішніх переговорах Греції з міжнародними кредиторами представники країни наполягатимуть на пом'якшенні заходів економії, чого домогалися протестувальники. А от чи прислухаються до цього високопоставлені європейські чиновники, від яких залежить виділення чергового траншу фінансової допомоги Греції? На поступки вони йдуть вкрай рідко, але, можливо, врахують, що від таких масових протестів і відмови від роботи страждає не тільки їхня репутація рятівників, а й грецька економіка, яка тільки за четвер недолічила декілька мільйонів євро.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

У Румунії й Македонії
обиратимуть парламенти

У неділю в Румунії й Македонії відбудуться парламентські вибори. Якщо в Румунії вони чергові, то в Македонії — дострокові. Громадянам Румунії доведеться обрати 466 депутатів двопалатного парламенту (Сенат і Камера депутатів). Їх згідно із законом про скорочення депутатських мандатів, який було ухвалено торік, у новому парламенті відтепер буде на 122 менше, ніж у тому, який працював до грудня.

І ще одне нововведення вперше буде випробувано на нинішніх виборах — голосування поштою. Щоправда, цією можливістю зможуть скористатися лише 9 тисяч виборців, які встигли до вересня заявити про своє бажання голосувати в такий спосіб і внесли необхідні за законом особисті відомості до електронного виборного реєстру.

У Македонії після декількох перенесених дат дострокових виборів громадяни нарешті зможуть прийти на виборчі дільниці, щоб обрати 120 депутатів Зборів Республіки Македонія. Тут за перемогу боротимуться дві політичні сили, непримиренні одна з одною, як і їхні лідери. Це досі правляча ВМРО-ДПМНС екс-прем'єра Ніколи Груєвського та Соціал-демократичний союз Македонії (СДСМ) Зорана Заєва.

Ярослав СЕРГІЄНКО.
Більше читайте
на сайті golos.com.ua

На АЕС провели
Малі Курчатівські читання

Традиційно напередодні Дня енергетики відбувся щорічний конкурс рефератів серед старшокласників «Малі Курчатівські читання», організований управлінням інформації та зв'язків з громадськістю Рівненської АЕС. Цьогоріч було представлено 30 робіт старшокласників міста Вараш, а також з Володимирецького району Рівненщини та Маневицького району Волині. Тематика найрізноманітніша: ядерна безпека, диверсифікація ядерного палива в Україні, поводження з відпрацьованим ядерним паливом, міжнародна співпраця, радіаційний контроль, використання вапняного шламу, стан здоров'я населення у місті-супутнику тощо.

— Участь школярів у конкурсі дає їм можливість розширити горизонти власних знань, здобути передуніверситетську практику підготовки

самостійних досліджень, вчить конкурентоздатності та допомагає визначитися у виборі майбутньої професії, — прокоментував роботи старшокласників незмінний голова журі Дмитро Дейнега.

За підсумками таємного голосування усіх конкурсантив «Приз глядацьких симпатій» — фірмовий годинник — отримав випускник ЗОШ № 1 міста Вараш Богдан Радчук. За рішенням компетентного журі треті місця посіли одразу три роботи десятикласників: Євгена Литвинчука (ЗОШ № 1 міста Вараш), Наталії Швирид (Володимирецький колегіум) та Романа Давидюка (ЗОШ № 2 селище Маневичі). На другому місці — випускниця ЗОШ № 3 міста Вараш Вероніка Волько та десятикласник ЗОШ № 1 міста Вараш Анатолій Басанець. Перше місце — за ученицею 11 класу ЗОШ № 1 Олек-

сандрою Гавриловою, яка написала роботу «Ядерний синтез — енергія майбутнього?». Гран-прі конкурсу здобула випускниця Вараської гімназії Євгенія Мітряхіна (на знімку) за своє дослідження «Вода і АЕС». Матеріальні винагороди отримали також учителі — наукові керівники переможців.

Кращі роботи буде представлено авторами на Всеукраїнському конкурсі «Атомна енергетика та суспільство» вже наступного року в Києві.

Юлія КУЛАСОВА,
кореспондент прес-центру
Рівненської АЕС.
Фото автора.

У Рівному шукають тіло загиблого робітника

Поліція Рівненщини розповсюдила повідомлення про зникнення 35-річного жителя села Гориньград Рівненського району Андрія Артвінського. Він працював на будівництві на вулиці Київській, 67 у Рівному, що біля торговельного центру «Арена». Востаннє його бачили на роботі увечері 2 грудня, після чого чоловік зник і на зв'язок не виходив, їдуться у повідомленні про розшук, розповсюджені поліцією Рівненської області. У ньому також повідомили, що слідчі відкрили кримінальне провадження за ч. 1 ст. 115

Кримінального кодексу України, з'ясовують усі обставини зникнення людини, а також просять усіх, кому відома будь-яка інформація про місце перебування Андрія Артвінського, повідомити на спецлінію «102».

— Поїхав бідний на роботу. Нема й нема — вже переживаю. Дзвонимо. Телефонні гудки йдуть, але ніхто не піднімає слухавку. На другий день дзвонимо знову — знову гудки йдуть, та ніхто не відповідає, — розповіла журналістам матір зниклого Андрія Леся Хотенчук, як і про те, що пізніше не стало мобільного зв'язку з його номером.

Мати чоловіка розповіла журналістам, що до неї приїжджали керівники будови, втішали, пропонували гроші, тільки щоб вона «не подавала в поліцію».

У розповсюдженію відеокоментарі начальника Рівненського міського відділу поліції підполковник Василь Зелінський розповів:

— У процесі аналізу відомостей, отриманих від рідних, і повного об'єктивного дослідження обставин події при обстеженні будівництва ми зниклого Андрія Леся Хотенчук, як і про те, що пізніше не стало мобільного зв'язку з його номером.

чайно, точніше ми могли б говорити після експертиз та обстеження тіла. Тож нині всі сили кинули на пошук тіла.

Тільки повне і неупереджене розслідування цієї справи зможе підтвердити компетентність оновленої поліції, той факт, що реформи у ній таки відбулися. Зробити це поліцейським буде дуже нелегко, оскільки будова, де сталася трагедія, пов'язана з дуже впливовими людьми. Тож інтуїція підказує, що на рідних Андрія Артвінського теж чекає тривала боротьба за справедливість. Але нині дуже важливо

знайти його тіло, щоб не було так, як у тій приказці: «Нету тела — нету дела».

До речі, цей випадок може стати приводом для перевірки контролюючими органами офіційності працевлаштування людей, щоб ті (а також їхні сім'ї, як у випадку із 7-річним сином Андрія Артвінського) мали соціальні гарантії на випадок лиха, щоб за кожного з них працевлаштувач сплачувалися податки, щоб дотримувалися правил техніки безпеки на виробництві.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Створять центр для ветеранів АТО

Господарський суд Львівської області постановив виселити Російське культурне товариство і «братні» організації з приміщення на вулиці Короленка.

Під час огляду цього комплексу було виявлено примірники газети «Русский вестник» з антиукраїнськими пропагандистськими матеріалами. Заступник голови обласної ради Володимир Гірняк звернувся до СБУ з проханням провести розслідування цього факту, а депутати

на сесії проголосували за повернення приміщення у комунальну власність.

Російський культурний центр відмовився добровільно залишити це приміщення, після чого було подано позов до суду.

Львівська обласна рада планує відремонтувати комплекс на вулиці Короленка і створити в ньому культурний центр для ветеранів АТО.

Богдан КУШНІР.

Львів.

ФОТОФАКТ

У Львові вшосте відбулася «Битва модельєрів». Участь у конкурсі взяли представники 18 навчальних закладів з 11 міст України. Колекції було представлено у трьох номінаціях: «Етностиль», «Модний образ» та «Час Різдва».

Фото Євгена КРАВСА.

Канадці зацікавлені
у бізнес-партнерах

Представники канадської компанії, яка займається відновлювальною електроенергетикою, зацікавлені інвестувати кошти у нові проекти у Хмельницькому. Про це вони повідомили під час зустрічі із міським головою Олександром Симчишиним. Найперше гостей цікавила співпраця з підприємством ПАТ «Хмельницькобленерго». Проте налаштовані на налагодження співпраці і в інших галузях, зокрема, у сфері культури, освіти та бізнесу. Попередньо у міськраді вже побував посол Канади в Україні. Обидві сторони планують провести українсько-канадський бізнес-форум, де визначаться з конкретними партнерами і напрямками роботи.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

«Світлий будинок»
вабить підлітків

У Полтаві презентували профілактичний громадський центр для підлітків, який назвали «Світлим будинком». Ним опікується місцева благодійна організація «Світло надії» за фінансового сприяння британського фонду Елтона Джона. Центр орієнтований на роботу з важкими підлітками. Насамперед тими, котрі вже спробували наркотики й алкоголь. «Світлий будинок» пропонує альтернативу таким сумнівним розвагам. Тут можна поспілкуватися з ровесниками, проявити себе в активних формах дозвілля й водночас отримати індивідуальні консультації психологів, соціальних працівників, юристів, пройти анонімне тестування на ВІЛ-інфекцію. При цьому волонтери та їхні підопічні не замикаються у стінах будинку, організовують спільні походи в розважальні заклади, інтелектуальні квести тощо.

За словами виконавчого директора БО «Світло надії» Максима Демченка, визначальним у взаєминах із підлітками залишається принцип «рівний рівному». Саме таке спілкування без повчань і нотаций приваблює хлопців і дівчат найбільше. До центру за два місяці його роботи звернулися майже півтисячі підлітків.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтава.

Воля народу, суверенітет та територіальна цілісність — святі

У Києві презентували книгу «Біловезька угода 8 грудня 1991 року. Точка неповернення».

Літопис вміщує фотомитте-вості, що передували знаменним історичним подіям, а також архівні матеріали. Видання побачило світ завдяки коштам меценатів. Його мають намір передати у бібліотеки та університети, поширювати, в тому числі, й за кордоном для того, щоб кожен охочий міг пригадати, як саме наша країна здобувала свою Незалежність.

«Час жорстокий і багато чого стирає, — зауважив міністр культури Євген Нищук, відкриваючи захід, на якому були присутні історики, державні діячі, а також представники родин Небесної Сотні. — Але є речі, які ми маємо знати. Речі, які були важливими в нашому поступі, в нашому становленні. Подія, про яку йдеться — одна з таких».

Безпосередній підписант Біловезької угоди, перший Президент України Леонід Кравчук поділився із присутніми своїми спогадами про дні, коли розпадався Радянський Союз. Україна довго йшла до цієї точки, в якій стався остаточний розвал імперії — через голодомори і страждання, через велику напругу... і прийшла «підготовленою». Народ проголосував за незалежність на референдумі, але йшов до цього століттями. «Не Кравчук, а народ підписав цю угоду, — наголосив перший глава нашої держави. — Саме так ми повинні тлумачити цю подію і тоді стає зрозумілим, яку роль відіграла вона в нашій історії». За його

Леонід Кравчук, перший Президент України, Євген Нищук, міністр культури України, Юрій Рубан, керівник Головного департаменту гуманітарної політики адміністрації Президента України.

словами, угоду уклали три держави, які переслідували різні цілі. Росія з самого початку претендувала на місце в глобальному світі. Україна ставила завдання будувати незалежну суверенну державу в Європі.

Попри велике піднесення під час проголошення Незалежності, пригадує Леонід Кравчук, до нього підходили навіть щирі патріоти й казали, що це питання не на часі й голосування треба відкласти. «Скрізь і завжди є різні

настрої, — наголосив він. — Цього не можна уникнути. Але є один настрій, який не можна змінювати — воля народу, суверенітет і територіальна цілісність. Це святі речі. Вони не обговорюються. Той, хто береться їх обговорювати, той ворог власного народу. Це закон вічності, світ здригнеться, якщо його порушити».

Нині важко пояснити, як сталося так, що Незалежність України була проголошена фактично комуністами, зауважив у своєму виступі учасник тих подій народний депутат багатьох скликань Дмитро Павличко. «Був такий час, що все висіло на волосині, — пригадує він. — Діяти треба було швидко і чітко. Народна рада тиснула на комуністів. Нас було тільки 120, а в парламенті 450 депутатів і більшість із них — перші секретарі обкомів і райкомів». За словами Д. Павличка, у тому, що ми здобули тоді свій суверенітет, велика заслуга дисидентів. Вони пробудили розум радянських українців, які розвалили імперію.

Історично так складалося, що стандартний шлях до незалежності всі держави проходили через війну та кровопролиття, підкреслив керівник Головного департаменту гуманітарної політики адміністрації Президента Юрій Рубан. Величезна заслуга нашого тодішнього політикуму в тому, що вони в своєму підході запропонували певну інновацію. «Ці люди зрозуміли, що політика — це не просто реалізація законів історії, і це теж свого роду було прощання з Радянським Союзом», — стверджує він.

«Точка неповернення — це факт історичної правди», — зауважив Перший віце-прем'єр-міністр, голова всеукраїнського товариства «Меморіал» імені В. Стуса Степан Кубів (на знімку вгорі). Події, які відбулися в Біловезжі, підтвердили, що зламати дух вільнодумства неможливо, каже він. Те, що гідність закладено цементно у фундамент нашої держави, українці довели під час Революції Гідності. «Ця книга — це не лише частина історії падіння імперії зла, — зауважив урядовець. — Тут розміщено світлина, які зафіксували пробудження поневолених народів, але вільних душею і розумом».

Автори видання не збираються зупинятися на досягнутому. Понад сто науковців уже нині працюють над серйозним восьмитомним виданням історії нашої країни. Очікується, воно побачить світ навесні.

Надія СМІАН.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua

Місто і городяни мають жити майбутнім

Про Запоріжжя, бюджетні гроші та конструктивну опозицію

кореспондент «Голосу України» поспілкувався з депутатом Запорізької міської ради Іриною Костенко

Як не дратувати опонентів

— Розумієте, — якось весело та впевнено починає Ірина Борисівна, — я за своєю природою лідер. Останніми роками брала активну участь у 12 передвиборних кампаніях. Тричі виграла вже власні вибори до міськради. Здавалося б, що всі нюанси депутатської роботи знаю добре, а, озираючись на свої перші кроки як депутата, бачу, що не вистачало й поінформованості, і досвіду, а, може, десь і знання міста. Втім, не бачу в тому проблеми — досвід і мудрість приходять не лише з роками, а й з роботою.

Із задоволенням зазначу, що після виборів 2015 року, коли відбулося значне оновлення депутатського корпусу міськради, активізувалися і городяни. До речі, коли раніше зазвичай лише виконком та його структури готували проекти рішень, які обговорювали на комісіях міськради, а потім ухвалювали чи відхиляли сесійною залогою, то тепер все змінилось. Вже не лише нове покоління депутатів — дуже наполегливих і креативних, а й активісти міста готують згадані проекти.

Додам, що чиновники, котрі до подібних речей ще не дуже звикли, топлять пропозиції знизу доволі ефективно. Бо місцева влада поки що не готова до ухвалення рішень

через безпосередній вплив територіальної громади. Адже розгляд пропозицій розпочинається саме з профільних управлінь чи департаментів. Через те сьогодні ми б'ємося над тим, щоб у Запоріжжі була реалізована норма закону, яка стосується саме місцевої ініціативи.

Окрім реалізації принципу народовладдя, є ще один цікавий момент. Адже не секрет, що нині на рівні тієї ж міськради йдуть жорсткі партійні битви. Ми на фракції одразу домовилися: підтримуємо все, що на користь місту. Втім, далеко не всі політичні сили, представлені в раді, сповідують такі принципи. Через те нерідко буває так, що проект рішення і цікавий, і життєво важливий для городян, а його блокують лише тому, що авторами виступають політичні опоненти. Тому голосування проектів рішень за народною ініціативою, вважаю, окрім всього іншого, ще й зніме проблему авторства, яка може дратувати політичних конкурентів.

► **ДОВІДКОВО**

Костенко Ірина Борисівна пройшла шлях від машиніста крана Запорізького домобудівного комбінату до референта директора цього підприємства. Без відриву від виробництва закінчила Запорізький машинобудівний інститут, а вже у роки незалежності — Білоруський юридичний інститут. З 2003 року по 2006 рік, у 2007-му — помічник-консультант народного депутата. Депутат Запорізької міськради трьох останніх скликань. З 2013 року — лідер фракції ВО «Батьківщина» у Запорізькій міськраді.

Яка система виборів краща

— Мене вже не раз запитували, — продовжує Ірина Костенко, — чи подобається мені чинна система виборів до місцевих рад? Тут є і суб'єктивна, і об'єктивна оцінки. У 2015 році до ради прийшло багато партій. З'явилася нормальна опозиція. Нині три фракції («Опозиційний блок», «Нова політика» та «Наш край») створили більшість і здатні ухвалювати рішення «без допомоги». Втім, нині вже автоматично ніхто за будь-що не голосуватиме. Тобто без узгодження, дебатів, пояснень позиції тощо.

І це великий позитив. Утім, є й проблема. Вона полягає в тому, що за чинної системи виборів у нас в деяких округах по два-три депутати, а, здається, в трьох — жодного. І тут змушена плавню перейти до ще однієї проблеми. А саме кількісного складу депутатів ради. Скорочення останнього видавалося ледь не за вдатний успіх. А чому? Депутати міськрад що — зарплату отримують? Ні. А

зуально бачать, що чи не вперше за роки незалежності проведена значна робота із ремонту внутрішньоквартальних доріг, освітлення, облаштування дитячих та спортивних майданчиків.

Утім, і ми про це постійно нагадуємо і департаментам, і міському голові, стан житлового фонду залишається жахливим. Проблема двірників стає катастрофічною. Вже доводиться раз на тиждень звозити зведені бригади для прибирання ледь не цілих мікрорайонів, де давно не бачили свого двірника. Тобто і тарифи зросли, а якість послуг — анітрошки.

Ми, знову-таки, не можемо байдуже спостерігати за фактами невикористання коштів. Якщо торік в Запоріжжі не знайшли куди витратити майже 420 мільйонів гривень міського бюджету, то за підсумками нинішнього все йде до мільярда. І тут є лише одна проблема: недоопрацювання відповідних департаментів, управлінь, комунальних підприємств та й в цілому виконавчої влади міста.

Наведу найбільшочіший за профілем моєї роботи в міськраді приклад. З харчування в дошкільних закладах економія станом на 1 листопада становить 30 відсотків. Звідки вона взялася? Та через те, що, забувши про принцип ціна — якість, погналися за привабливими пропозиціями послуг фірм-постачальників продуктів харчування для садочків. Але нічого з неба не береться: ось і маємо економію на фруктах (навіть влітку), на соках, на більш дешевих курячих стегенцях тощо. На кому зекономили, а го-

ловне заради чого -хто пояснить?

— І наостанок, — каже наша співрозмовниця, — раз вже є можливість звернутися через «Голос України» до законодавців, то не може не скористатися цією нагодою. Як мовиться, добре коли добре — коли міський голова є добрим господарем і керує десятиліттями, коли у депутатів є відповідальність і бачення стратегічних проблем території чи населеного пункту. А коли цього всього немає? І тоді після чергових виборів приходять нова команда під гаслом «Ми наш, ми новий мир построїмо». Бо все, що було до них — те все неправильне. Та встигнуть вони щось зробити — молодці, а подумати на перспективу, яким буде мегаполіс через 20 років, нікому і ніколи. У результаті місто борсається в умовах відсутності стратегічного планування. Куди йти, що, де та в якому напрямку будувати, як вирішувати демографічні та екологічні проблеми в майбутньому, не цікаво. Всі живуть одним днем. То, може, як із «декомунізацією», законодавець встановить строки і параметри, а міста затвердять подібні стратегічні плани, аби вже в майбутньому нові команди тими планами керувалися?

Тоді, може, й молодь, убачаючи перспективи розвитку міста, не виїжджала б до інших країн. Маючи упевненість, що знання та навички молодих — освічених та вмілих, будуть реалізовані і у рідному місті, і в своїй державі.

Бесіду вів
Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Указ Президента України

Про першочергові заходи з розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 рік

Ураховуючи українські вікові традиції місцевої демократії, з метою дальшого розвитку в Україні місцевого самоврядування, підвищення його правової, організаційної та фінансової спроможності, забезпечення реалізації повною мірою положень Європейської хартії місцевого самоврядування, підтримки процесу добровільного об'єднання територіальних громад **постановляю:**

1. Визначити підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування в Україні одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік.

2. Кабінету Міністрів України розробити із залученням органів місцевого самоврядування, їх асоціацій і затвердити комплекс заходів на 2017 рік, спрямованих на активізацію реформування місцевого самоврядування та державну підтримку добровільного об'єднання територіальних громад, передбачивши, зокрема:

удосконалення механізму державного стимулювання добровільного об'єднання територіальних громад з метою підвищення їх спроможності;

посилення взаємодії органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування з питань

розроблення та виконання проектів і програм економічного та соціального розвитку адміністративно-територіальних одиниць, залучення для реалізації таких проектів і програм коштів у рамках державно-приватного партнерства; поліпшення організації надання консультативної та методичної допомоги органам місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад щодо реалізації ними наданих законом повноважень місцевого самоврядування у бюджетній, фінансовій, освітній, медичній та інших сферах;

налагодження системної роботи органів виконавчої влади з органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями щодо виявлення, аналізу та розв'язання спільних для територіальних громад проблем, що виникають в процесі реформування місцевого самоврядування та добровільного об'єднання територіальних громад;

опрацювання питання стосовно удосконалення законодавства України щодо проведення перших виборів в об'єднаних територіальних громадах, розмежування повноважень між районною радою та органом місцевого самоврядування

об'єднаної територіальної громади у разі, якщо межі такої громади повністю співпадають з межами району, розмежування повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, у тому числі у сфері земельних відносин, ліцензування і надання дозволів, а також щодо визначення механізмів здійснення державного контролю за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України, зупинення рішень зазначених органів з мотивів невідповідності Конституції чи законам України з одночасним зверненням до суду; забезпечення неухильного виконання законів України щодо децентралізації надання адміністративних послуг та розширення повноважень органів місцевого самоврядування у цій сфері, сприяння органам місцевого самоврядування у створенні центрів надання адміністративних послуг;

удосконалення системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування і механізму прийняття на службу в органи місцевого самоврядування висококваліфікованих осіб;

опрацювання питання щодо залучення міжнародної фінансової та технічної допомоги для забезпечення реалізації заходів, спрямованих на реформування місцевого самоврядування.

3. Обласним, Київській міській державним адміністраціям забезпечити розроблення із залученням органів місцевого самоврядування і реалізацію регіональних планів заходів, спрямованих на популяризацію європейських принципів місцевої демократії та підтримку добровільного об'єднання територіальних громад, передбачивши, зокрема:

активізацію роботи із надання методичної та консультативної допомоги органам місцевого самоврядування з питань добровільного об'єднання територіальних громад, а також органам місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад щодо реалізації ними наданих законом повноважень місцевого самоврядування у бюджетній, фінансовій, освітній, медичній та інших сферах, проведення відповідної інформаційно-роз'яснювальної роботи, у тому числі в місцевих засобах масової інформації;

налагодження постійного зворотного зв'язку з

громадськістю, у тому числі експертними організаціями, діяльність яких пов'язана із реформуванням місцевого самоврядування, під час підготовки та реалізації рішень з питань місцевого значення;

організацію та проведення разом з органами місцевого самоврядування конференцій, семінарів, круглих столів, що сприяють вирішенню питань місцевого значення;

проведення за участю органів місцевого самоврядування роботи з актуалізації перспективних планів формування територій громад областей з метою забезпечення дотримання прав, свобод та законних інтересів всіх суб'єктів добровільного об'єднання територіальних громад;

забезпечення змістовного наповнення тематичних розділів, присвячених реформуванню місцевого самоврядування та добровільному об'єднанню територіальних громад, що розміщуються на офіційних веб-сайтах місцевих державних адміністрацій.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
7 грудня 2016 року.
№ 545/2016.

Нагадали про Магдебурзьке право

Житомирська міська рада відзначила свято місцевого самоврядування днем відкритих дверей. Відвідувачів зустрічав «перший бургомістр» міста разом з іншими поважними особами (на знімку). Так житомирянам нагадали, що 1444 року привілеєм короля Казимира Ягеллончика місто отримало Магдебурзьке право, тобто значно більшу незалежність від центральної влади.

А на другому поверсі адмінбудинку відкрилася цікава фотовиставка — такої ще не було. На ній відомий у Житомирі краєзнавець заслужений журналіст України Георгій Мокрицький представив історію будинку міськради. Він був споруджений 1900 року як будівля Житомирського товариства взаємного кредиту. Обійшлося це в 100 тисяч рублів. Приміщення на першому поверсі здавалися в оренду під магазини. А на другому поверсі діяли музичні навчальні заклади — класи Житомирського артистичного товариства та Житомирського відділення Російського імператорського музичного товариства. Тож мис-

тецьке життя міста ще багато років було пов'язане з цим будинком, де вчилися й викладали відомі українські композитори та музиканти. Тут прекрасний актовий зал, де співав навіть Федір Шаляпін. А на «музичних середах» виступали приїжджі й місцеві знаменитості. В 20-ті роки діяли різні театри, в тому числі й театр «ВЧК» імені Василя Манцева (керівника української «ЧК», якого згодом розстріляли як ворога народу). Житомирський театр при такій репресивній установі, як стверджує краєзнавець Г. Мокрицький, був єдиним на території всієї більшовицької Росії. Під час боїв за визволення Жи-

томира від нацистських окупантів будівля зазнала значних руйнувань. Реконструкція закінчилася тільки 1959 року.

Ось так по одному будинку можна всю нашу історію вивчати...

У приміщенні міської ради для школярів було проведено майстер-клас з виготовлення новорічних іграшок для ялинок, які будуть встановлені на блокпостах у зоні АТО. А

дорослі взяли участь в офіційному зібранні, під час якого активістам вручили відзнаки.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомир.

Фото з сайту
<http://www.vgolos.zt.ua>

Чернігів затвердив свій бюджет

Міський голова Владислав Атрошенко зауважив, що він є збалансованим, але без урахування мінімальної заробітної плати 3 200 гривень. Поки що у кошторисі закладена мінімалка 1 600 гривень.

Але якщо буде підвищено розмір мінімальної зарплати, то це позитивно вплине на міський бюджет, адже дасть збільшення надходження податків із фізичних осіб. Плюс буде майже у 300 мільйонів. Шоправда, збільшиться і видаткова частина — за розрахунками, це 600 мільйонів гривень.

За проектом бюджету міста освітня галузь отримає понад 300 міль-

йонів гривень, ще майже 300 мільйонів виділять медикам. Понад 20 мільйонів розділять між собою два управління: ЖКГ спрямує кошти на будівництво бульварів, облаштування дитячих і спортивних майданчиків, а управління капітального будівництва — на реалізацію проектів-переможців за рахунок коштів бюджету участі, реконструкції шкіл та ремонтів у дитсадках тощо.

На фінансування робіт, пов'язаних із будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг, планується спрямувати з міського бюджету коштів загальним обсягом понад 61 мільйон гривень.

Навіть нині у Чернігові активно ведуться роботи з реконструкції скверу імені Богдана Хмельницького та облаштування міського пляжу.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігів.

Шкільний онлайн-контроль: вивчають зарубіжний досвід

У Рівненській ОДА представники делегації з Румунії презентували проект «Електронний щоденник», який використовують у їхніх місцевих школах. Це найпопулярніший у цій країні проект, створений для поліпшення результатів навчання, оскільки він дає змогу батькам дистанційно, в режимі онлайн, контролювати навчання своїх дітей. У щоденнику фіксується відвідуваність та успішність. Є можливість листуватися з класним керівником.

Як повідомила заступник голови Рівненської ОДА Світлана Богатирчук-Кривко, такі розробки вже функціонують в окремих класах трьох навчальних закладів обласного центру: гуманітарній гімназії, природничо-математичному ліцеї «Елітар», економіко-правовому ліцеї. Однак масового поширення у регіоні ще не набули. Тому на Рівненщині так зацікавилися румунським досвідом з «Електронним щоденником».

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Очільники сільради загрожує «імпічмент»

Жителі Стінок та Залізняка Сумського району вимагають відставки керівника територіальної громади. Обидва населені пункти входять до складу Верхньосироватської сільради, де головує Алла Александрова. 2013 року для здійснення газифікації селяни створили добровільне товариство, яке уклало відповідний договір із підрядною організацією. Та вже виконала значний обсяг робіт. Для їх завершення 1,3 млн. грн. виділили із державного бюджету і 300 тис. грн. — із районного. Окрім цього, по 10 тис. грн. «скинулись» селянські домогосподарства. Але людські гроші можуть пропасти, а державні як невикористані повернутися до бюджету, бо робота застопорилась. Селяни звинувачують у цьому керівника сільради, а сама А. Александрова — чинне законодавство. Люди погрожують піти на місцеву владу «із вилами».

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

Тендерний конфлікт у Херсонській міськраді

У Херсонській міськраді — бурхливі дискусії з приводу «тендерного конфлікту». Цього-річ депутати міськради під приводом боротьби зі зловживаннями та корупцією зменшили суму бюджетних коштів, на яку можна закуповувати товари та послуги без відкритих торгів, з двохсот до тридцяти тисяч гривень.

Закупівлі одразу ж «загальмували» через відсутність заявок на участь у тендерах чи відмови учасників виконувати угоди купівлі-продажу за встановленими цінами. Як наслідок — «зависли» понад сорок відсотків коштів муніципальної скарбниці, що мали піти на ремонт житла та благоустрій, і десять відсотків коштів для потреб освітан, а ще — понад п'ять мільйонів гривень. Тож міськрада Херсона самокритично переглянула власне рішення, повернувши «планку» безтендерних закупівель до попередніх двохсот тисяч гривень.

Із 46 депутатів за це висловилися 30, ще дев'ять були проти, решта — утрималися чи не голосували взагалі. Однак проти збільшення мінімуму різко виступили члени громадської ради, пообіцявши оскаржити рішення у суді. Тож крапку в дискусії ставити зарано. Але за будь-яких обставин усі «завислі» кошти використати за прямим призначенням не вийде — до кінця календарного року залишилося обмаль часу.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

Голову обладміністрації визначить конкурс

Конкурс на посаду голови Одеської обласної державної адміністрації буде проведено 20 грудня в Києві. Про це йдеться у розпорядженні Президента України №280/2016-рп.

Документи претендентів приймають до 18.00 15 грудня, сам конкурс відбудеться 20 грудня о 10.00 за адресою: м. Київ, вул. Прорізна, 15. Також у розпорядженні прописано низку вимог до кандидата на посаду голови обласної державної адміністрації.

Нагадаємо, 7 листопада глава ОДА Міхеїл Саакашвілі заявив про намір піти у відставку. Через два дні Президент підписав відповідний указ про звільнення. Нині в. о. голови ОДА є 26-річна Соломія Бобровська.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

2017-й у Конотопі на Сумщині оголошено Роком модернізації систем теплозабезпечення. За словами міського голови Артема Семенихіна, багато що зробили в цій галузі цього річ, але на найважливіші проекти не вистачило коштів, тому їх передбачать у бюджеті наступного року. Найбільша увага — збитковим комунальним котельням, яких у місті аж три. Уже є інвестор, готовий вкладати кошти в модернізацію міської системи теплопостачання, що дасть змогу знизити тарифи на опалення, *повідомляє наш власкор Володимир Чернов*

Будівництво нової безпечної арки на Чорнобильській АЕС: фінал. Майбутнє — за «зеленими» проектами?..

Ось і сталося! Через 30 років після найбільшої у світі техногенної катастрофи четвертий Чорнобильський реактор тепер благополучно накрито. Над зруйнованим енергоблоком встановлено арку — свідчення успішного виконання масштабного проекту у сфері радіаційної безпеки. Він об'єднав 28 країн світу у спільному прагненні перетворити об'єкт на екологічно безпечну систему! Незабаром розпочнуться роботи з демонтажу нестабільних конструкцій. Проектом передбачена експлуатація споруди протягом 100 років.

Велике досягнення

Під час урочистої церемонії завершення насування арки на об'єкт «Укриття» Чорнобильської АЕС Президент України Петро Порошенко назвав її найбільшою у світі рухомою конструкцією з будь-коли збудованих людством і подякував світовій спільноті за допомогу й солідарність з Україною.

ЦИФРА

Новий конфайнмент Чорнобильської АЕС: довжина — 165 метрів, висота — 110 метрів, ширина — 260 метрів, загальна вага — понад 36 тисяч тонн. Кошти на його будівництво зібрали країни-донори Чорнобильського фонду «Укриття», розпорядник коштів — ЄБРР. Процес насування конфайнменту на четвертий блок Чорнобильської АЕС стартував 14 і завершився 29 листопада 2016 року. Повне закриття ЧАЕС триватиме ще кілька десятиліть.

Президент ЄБРР Сума Чакрабарті зазначив, що Україні ще багато доведеться зробити для перетворення ЧАЕС на безпечний об'єкт, а посол Японії в Україні Шігекі Сумі заявив, що країни «Великої сімки» — США, Канада, Велика Британія, Німеччина, Франція, Італія та Японія — вважають завершення процесу переміщення арки, яка накриває четвертий енергоблок ЧАЕС, великим досягненням у перетворенні Чорнобильської зони на екологічно безпечну зону.

Наміри китайців цілком реальні і багатообіцяючі

Напевно, найпромовистішим підтвердженням тих слів є наміри китайських компаній розпочати наступного року будівництво сонячної електростанції в зоні відчуження Чорнобильської АЕС. Зокрема, дочірня компанія GCL Group — GCL System Integration Technology хоче реалізувати проект спільно з China National Complete Engineering Corp. Заявлена потужність станції — 1 ГВт. А якщо взяти до уваги те, що Китай — найбільший у світі виробник сонячної енергії із загальною встановленою на кінець 2015 року потужністю 43 ГВт, наміри China National Complete Engineering Corp видаються цілком реальними і багатообіцяючими.

Цікава і позитивна альтернатива

Водночас і канадські компанії зацікавлені в будівництві сонячних електростанцій і заводів із виробництва біопалива на території зони відчуження Чорнобильської АЕС. Міністр працевлаштування, захисту трудових ресурсів і праці Канади Мері Енн Мігайчук після відвідання Чорнобиля, висловила думку, що Україна має величезні технічні можливості передачі електрики і шукає альтернативні джерела енергії, тому проекти з розвитку сонячної енергетики в зоні відчуження — дуже

цікава і, ймовірно, позитивна альтернатива.

За словами міністра, вибір для втілення проекту саме сонячної енергії був правильний.

ТИМ ЧАСОМ

Зона відчуження може стати територією розвитку відновлюваної енергетики. За участі фінансової підтримки іноземних інвесторів планується побудувати сонячні електростанції в 10-кілометровій зоні Чорнобильської АЕС. Сонячне випромінювання становить 1300 кВт-год. на кв. м. А вкладаючи кошти в розширення інфраструктури, потужності підключення можна значно збільшити.

Також відомо, що проектом з розвитку сонячної енергетики в Чорнобильській зоні, крім китайців та канадців, цікавляться дві американські інвестиційні фірми. Проект може профінансувати Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Чим не перспективи для іноземних інвесторів?

Для України та Японії, країн, які зіштовхнулися з наслідками аварій на АЕС, питання диверсифікації джерел енергопостачання та розвитку відновлюваної енергетики є критично важливими. Тож об'єднання зусиль у цих сферах може бути взаємовигідним для обох країн. Про це йшлося на засіданні Координаційної ради з економічного співробітництва з Японією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Комітету економічного співробітництва з Україною Японської федерації бізнесу «Кейданрен».

«Освоєння відновлюваних джерел енергії є пріо-

Сергій Савчук (ліворуч) з японським колегою під час бізнес-форуму.

ритетом для України. Ми маємо стратегічну мету — досягти 11 відсотків енергії з відновлюваних джерел у кінцевому енергоспоживанні країни у 2020 році. Для цього здійснюємо потужну роботу з удосконалення законодавчого поля, створюємо сприятливі умови для ведення бізнесу та залучення інвесторів. Саме тепер на шляху розвитку цієї сфери ми зацікавлені в японських технологіях, досвіді та інвестиціях. Адже сьогодні Японія є однією з країн-лідерів, які стрімко розвивають відновлювану енергетику, а японські фінансові установи зацікавлені вкладати дедалі більше інвестицій в «зелені» проекти», — наголосив голова Держенергоефективності Сергій Савчук під час робочого візиту у складі офіційної делегації до Японії.

Голова Агентства презентував японській бізнес-спільноті інвестиційний потенціал відновлюваної

енергетики в Україні та детально розповів про закон України, який став ключовим у напрямі підвищення конкурентоспроможності виробництва електроенергії з відновлюваних джерел.

«Саме цим законом «зелений» тариф прив'язано до курсу євро до 2030 року, що дає змогу захистити інвестиції від ризиків інфляції. Також ми скасували вимогу щодо місцевої складової, яка раніше стримувала прихід іноземних інвесторів на вітчизняний ринок. Запроваджено премію за використання українського обладнання», — роз'яснив Сергій Савчук.

Ще одним здобутком, представленим японським бізнесменом, є збільшений в Україні «зелений» тариф для виробників електроенергії з біомаси та біогазу до 12,38 євроцента за кВт*год. Завдяки цьому рентабельними стають проекти зі встановлення коге-

нераційного обладнання і використання місцевих видів палива. Це може бути ще одним напрямом співпраці з Японією, в якій упродовж останніх декількох років, особливо після аварії на АЕС «Фукусіма», виробництво енергії з біомаси зросло в рази. «Ринок розвивається. Відомі потужні японські компанії інвестують у виробництво пелетів, у тому числі в інших країнах, наприклад, у Бразилії. В Україні теж є достатній ресурсний потенціал для цього. Тож ми розраховуємо на японські інвестиції для виробництва пелетів в Україні», — зауважив очільник Держенергоефективності.

Крім того, зазначеним законом встановлено привабливий «зелений» тариф на купівлю електроенергії, виробленої сонячними електроустановками приватних домогосподарств потужністю до 30 кВт. Це дає істотний поштовх до розвитку ринку сонячних панелей в Україні. Адже тільки-но закон було ухвалено, кількість домовласників, що використовують енергію сонця, одразу збільшилася на 40,4 відсотка, а ще через квартал — на 84,8 відсотка, і така динаміка попити зберігається.

Підсумовуючи, Сергій Савчук наголосив, що на українському ринку є успішні проекти як у сонячній та вітроенергетиці, так і у сфері виробництва електроенергії з біогазу та біомаси, з вирощування енергокультур. Водночас є розроблені проекти, на які вже видало технічні умови на підключення до мереж. І до їх реалізації вже хоч сьогодні може долучитися японський бізнес.

Підготував

Віктор БОНДАР.

Фото надано

Управлінням комунікацій та зв'язків з громадськістю

Держенергоефективності.

Занедбаний колись гуртожиток перетворили на ошатне помешкання, або Історія про те, як треба дбати про свій дім

Із першими платіжками за новими тарифами українці замислилися: як заощаджувати, як ставати енергоне залежними. Однак дехто про тепле житло подбав заздалегідь. Серед таких — об'єднання співвласників гуртожитку (ОСГ) «Камелія», що на вулиці Київській, 20, у Рівному. У цьому мешканцям допомогла розроблена містом Муніципальна програма сталого розвитку на 2013—2017 роки.

Результат не забарився: звичайний гуртожиток, збудований у сімдесятих роках минулого століття, перетворився на затишний утепле-

ний будинок (на знімку внизу). І все завдяки тому, що його мешканці швидко зорієнтувалися і в 2001-му створили ОСГ «Камелія»,

яке доклало багато зусиль, щоб довести будинок до ладу.

Розповідає голова правління ОСГ «Камелія» Наталія Дорофєєва (на знімку праворуч).

— У нашому будинку є як переплановані квартири (їх площа від 40 до 70 кв. м), так і блочна система (у блоці по чотири кімнати, лоджія, хол, загальна кухня, душові та вібральні) — кімнати невеличкі, по 14—15 квадратних метрів. У будинку проживає 61 сім'я. Більшість — пенсіонери. І практично всі отримують житлові субсидії. Тому збирати кошти на реалізацію будь-яких заходів важко. Так, на встановлення теплового лічильника збирали чотири місяці.

— Із 2001 року ми по-малу почали ставити будинок на ноги, — продовжує Наталія Степанівна. — Відновили теплотрасу, відремонтували дах, електрошитові та мережі від першого до п'ятого поверху; провели основний кабель з будинку

до бойлерної; замінили вікна в під'їзді на енергозберігаючі, труби; провели ремонт в під'їзді; встановили загальні лічильники на газ, холодну та гарячу воду, тепловий лічильник.

ОСГ «Камелія» вперше скористалось Програмою підтримки ПРООН у 2012 році для заміни каналізаційної мережі, стояків гарячої та холодної води, водо-відведення та заміни всіх труб у підвалі. Міська програма передбачала співфінансування: 80 відсотків — кошти муніципалітету, 20 відсотків — внесок громади.

У 2015 році завдяки Муніципальній програмі сталого розвитку співвласники зробили капітальний ремонт житлового будинку: укріпили фундамент, виконали ремонт цоколя, сходів тощо. На це пішло 180 тисяч гривень. 70 відсотків із них надало місто, 30 — власні кошти.

Цьогоріч «Камелія» почала утеплення будинку. Згідно з Муніципальною програмою, капітальний ре-

монт фасаду та обшивання балконів металопрофілем становили 712 тисяч гривень. Місто профінансувало 70 відсотків, решту — мешканці.

— Усі ці заходи сприяли не лише поліпшенню комфорту, а й економії енергоресурсів, — ділиться Наталія Дорофєєва. — Першу помітну економію побачили після встановлення приладів обліку тепла і води й після утеплення. А головне — в нас тепло навіть у наріжних кімнатах, де раніше було холодно і вогко, на стінах виступала цвіль, а в шафах мали вогкий одяг. У підвальному приміщенні є шість душових для шести сімей, бо не всі змогли перебудуватися. Раніше до підвалу ходили у верхньому одязі, тепер — у шортах.

Далі Наталія Степанівна наводить промовисті цифри.

— До утеплення будівлі, скажімо, у листопаді 2015-го,

наші мешканці сплачували за тепло по 6,8 гривні за квадратний метр, за півмісяця жовтня 2016-го — по 4,7 гривні, за цілий місяць ця сума буде майже 10 гривень. Якщо місяць видасться теплий, платитимуть по 4—5 гривень за квадратний метр. Це тоді як сьогодні вартість гігакалорій зросла практично вдвічі, однак ціна за тепло для нашого ОСГ майже не змінилася.

Олена ЧУДНОВИЧ,
прес-секретар житлово-комунальних та енергетичних програм ГО «ОПОРА».

Рівне.

Фото автора.

АКТУАЛЬНО

Кабмін усунув дискримінацію стосовно жителів будинків, де немає лічильників тепла

Плата за опалення в будинках, де немає лічильників тепла, розраховуватиметься на основі фактичних показників споживання теплової енергії в будинках, де прилади обліку встановлені. Кабінет Міністрів підтримав ініціативу Києва і ухвалив відповідну постанову, яка застосовуватиметься в усіх населених пунктах країни.

Як повідомляє прес-служба столичної міськдержадміністрації, механізм розрахунків, закладений у постанові, має забезпечити справедливі суми в рахунках за опалення для всіх киян. Так усунуть дискримінацію стосовно тих мешканців, у будинках яких ще немає тепломірів (а це 10 відсотків житлових будівель у місті), а також тих, у кого лічильники було вкрадено (пошкоджено), і тих жителів, у будинках яких неможливо встановити прилади обліку з технічних причин.

Суть нового механізму така: буде визначено середній рівень споживання тепла в багатопверхівках з тепломірами для нарахувань в аналогічних будівлях, де приладів немає. «Київенерго» і «Єврореконструкція» (колишня Дарницька ТЕЦ) уже взялися за розрахунки. Влада Києва також запевнила, що забезпечить перерахунок платежів за тепловою енергією за жовтень для названих вище категорій будинків.

Голова Нацкомісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Дмитро Вовк заявив про намір штрафувати та попередити про адміністративну відповідальність облази і теплокомуненерго, якщо вони не поінформують населення про можливість одержання субсидій і оплати тепла на виплат за поточними комунальними платежами.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Дозволили оголошувати локальний карантин

У зв'язку з тим, що в Києві спостерігається погіршення епідемічної ситуації з грипом та ГРВІ, влада столиці дозволила кожному навчальному закладу міста самостійно ухвалювати рішення щодо зупинення занять у школах, якщо кількість учнів, котрі захворіли, перевищить 20 відсотків. Уже припинено заняття в 10 школах. За словами заступника голови міськдержадміністрації Ганни Старостенко, хворих дітей найбільше у Шевченківському та Деснянському районах міста, а менше — в Оболонському та Подільському. Враховуючи таку нерівномірність, щоб не переривати навчальний процес по всьому місту, школам було рекомендовано оголошувати карантин самостійно, а також не забувати про профілактику поширення вірусів.

Нагадаємо: у столиці епіпоріг було перевищено на чотири відсотки на початку тижня, кількість хворих становила понад 29 тисяч осіб, серед яких 18 відсотків — діти.

Новорічну ялинку прикрасять іграшками з Яворова

Традиції їх виготовлення майже 500 років

У Києві на Софійській площі почали прикрашати головну новорічну ялинку країни. Зелена красуня завдовжки понад 26 метрів привезли з Івано-Франківського лісництва. На Михайлівській площі вже встановили карусель для дітей і монтують колесо огляду. Про те, як у місті організують 32 святкові дні (з 19 грудня по 20 січня) розповів засновник проекту «Folk Ukraine» Ігор Добруцький.

— Для ялинки вибрали 15 видів традиційних народних дерев'яних іграшок з Яворова Львівської області. Їх виготовляють уже майже п'ятсот років. Майстри створили та розписали для нас тисячу янголяток, коників, півників та інших прикрас. Особливість їх у тому, що вони радісного жовтого кольору. Наступного року, наприклад, будуть абсолютно білі іграшки з Полтавської області. Ялинку прикрасять також трьома кілометрами гірлянд.

На Софійській площі відбудуться 15 концертів народної, хорової, класичної та естрадно-симфонічної музики. А майстри народних ремесел покажуть, як виготовляти сувеніри з вовни, бавовни, глини, соломи, дерева.

На Різдвяному ярмарку, що відкриється 17 грудня в Зимовому містечку, буде менше сувенірних лотків, про-

те з'являться павільйони — укриття від снігу або дощу. Значно зменшили також зону харчування уздовж Володимирського проїзду і кількість мангалів для приготування шашликів — підприємцям дозволено використовувати тільки вугілля, адже від нього менше диму.

На Михайлівській площі відкриється казкова резиденція Святого Миколая, зона розваг для дітей з каруселлю, гірками, колесом огляду та спеціальним «тунелем бажань». Ми врахували помилки минулого року і залишили тільки чотири будиночки з солодощами та дитячим асортиментом смаколиків.

Сьомого січня в Києві збираємо найбільшу ходу з колядками та щедрівками. Нині у художніх школах міста розписують 300 різдвяних зірок. Запрошуємо всіх: приходьте, приносьте свої дідухи і зірки, запам'ятовуйте

щедрівки — і ми поставимо рекорд України! Пройдемо від Національного театру опери та балету до Софійської площі.

Часто ставлять питання: скільки ж коштів організації новорічних народних гулянь? Нинішнього року — майже 12 мільйонів

гривень. Тільки придбання та доставка ялинки стала у 47 тисяч. Це не бюджетні кошти, а всіх спонсорів ви побачите на святі. Підприємці, які розташуються на ярмарку, звичайно, платять за оренду. Але зібраних грошей вистачає тільки на те, щоб заплатити за електрое-

Столичний кошторис–2017 у планах і цифрах

Київрада, після традиційних дебатів, має намір ухвалити проект бюджету столиці на 2017 рік. За словами голови столичної міськдержадміністрації Віталія Кличка, його тричі обговорювали із громадськістю, зокрема і на засіданні профільної комісії, приймали від киян пропозиції та зауваження.

Бюджет на майбутній рік буде на третину більшим, ніж нинішній, і становитиме 36 мільярдів 778 мільйонів гривень. Тому що місту вдалося в році, що минає, перевиконати показники на 30 відсотків (на 10 мільярдів гривень). Додаткове фінансування з міської скарбниці, крім субвенції від держави, виділено на охорону здоров'я та освіти. За словами голови, збільшаться також капітальні вкладення.

Столична влада також змогла за два роки погасити майже 10 мільярдів гривень боргу за кредитами, зменшивши зобов'язання столиці з 20 до 9 мільярдів і знизивши витрати на його обслуговування. Позики, які було вперше взято столиці в 2003 році у валюті (а потім це стало практикою всіх колишніх градоначальників), понад десять років гальмували розвиток Києва і впливали на його міжнародні рейтинги. Нагадаємо: тоді брали кредити за кур-

сом 5 гривень за долар, а віддавати довелось за курсом 26. За словами Віталія Кличка, міська влада вирішила розраховуватися з боргами, а не спрямовувати гроші на те, «що людям одразу в очі впадає». Погашати суми, що залишилися, продовжать і в 2017 році.

Наступного року найбільше грошей планують спрямувати у сферу освіти та на охорону здоров'я.

Різниця, порівняно з минулим роком, вражає: на медицину виділять 7,4 млрд. грн. З них міський бюджет профінансує 3,7 млрд. грн. (в 2016 році всього було 4,9 млрд. грн.). На освіту піде 9,8 млрд. грн., з яких 2,8 млрд. грн. за рахунок міста (в 2016-му всього було 6,3 млрд. грн.). Цікаво, що понад 900 млн. грн. мають намір додатково спрямувати столичним дитсадкам. Якщо цьогогоріч на одну дитину виділяли в середньому 18,9 тис. грн., то нас-

тупного ця сума становитиме 27,8 тис. Зростуть витрати також на школи: капремонтні та енергоефективність — на 244,4 млн. грн., 430 млн. грн. — придбання меблів, побутового обладнання.

Не забули і про житлове господарство. Багатоквартирні будинки продовжать потроху ремонтувати, енергомодернізують і замінять ліфти. Передбачено кошти на асфальтування дворів і ремонт дитячих майданчиків. Причому, городянам варто пам'ятати: швидше упорядкують ті двори, де жителі подають заявки (з фото) у контактні центри міста (тел. 15-51) і Київавтодору. І робити це потрібно вже в лютому-березні.

На утримання і капітальний ремонт доріг, на придбання нових 56 автобусів, 16 тролейбусів і двох трамваїв передбачили майже 2,5 мільярда гривень, планують перекласти асфальт на більш як 200 кілометрах магістралей. 607 млн. грн. виділяють на продовження будівництва Подільського мосту, 70 млн. грн. — на завершення під'їзної траси до аеропорту «Жуляни», що допоможе частково розвантажити Велику

кільцеву дорогу, яку також мають капітально відремонтувати. Завершать і ремонт проспекту Перемоги з реконструкцією транспортної розв'язки на вулиці Щербакова, яка розпочнеться в середині травня, і проспекту Бажана.

За словами директора департаменту економіки та інвестицій Київської міськдержадміністрації Світлани Принади, наступного року нарешті стартує реконструкція транспортного вузла на правобережних підходах до Південного мосту із з'їздами на вулицю Саперно-Слобідську та Столичне шосе. Її через фінансові причини відклали останні три роки так само, як і будівництво трамвайної лінії від вулиці Гната Юри до зупинки «Кисневий завод». На модернізацію Київського зоопарку, яка відбуватиметься в кількох етапах, спрямовують 200 млн.

У планах міста також зазначено упорядкування Гідропарку, Голосіївського, Наводницького парків, парків «Орлятко», «Юність», «Вічної Слави», пляжів на озері Тельбін, на Долобецькому і Трухановому островах тощо. Візьмуть-

ся і за зміцнення десяти небезпечних схилів і зон у Києві, першою серед яких є територія біля озера Глінка.

Навесні, до пісенного конкурсу Євробачення-2017, планують закупити за позабюджетні кошти та установити сенсорні інформаційні центри, сучасні павільйони очікування транспорту, провести ремонт вестибюлів станцій метрополітену, підсвітити будівлі та мости.

Міський голова Віталій Кличко також нагадав, що восени в Києві вперше запустили громадський проект «Бюджет участі», яким передбачено кошти зі скарбниці столиці — 50 мільйонів гривень — на те, щоб здійснити господарські ініціативи населення. За півтора місяця жителі подали 253 проекти загальною вартістю 167,5 мільйона. Але не всі вони пройдуть конкурсний відбір, тому що фахівці перевіряють їх на реальність виконання і насамперед — на відповідність законодавству. Найчастіше подаються плани, пов'язані зі спортом, охороною здоров'я, культурою та туризмом, комунальним господарством. У 2017 році обіцяють виділити більше коштів на «Бюджет участі».

У рамках проекту «Волонтери — дітям» у київській школі № 129 відкрилася виставка відомої художниці викладачки Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури Марини Соченко «Заради майбутнього України». В експозиції — близько 60 портретів учасників Революції Гідності, багато з яких намальовані просто на барикадах, та бійців АТО. Того ж дня до школярів завітали гурт «Рутенія» і легендарний хор «Гомін». До закриття виставки мисткиня проводитиме для учнів різних класів екскурсії і розповідатиме про Євромайдан та учасників протестного руху, багато з яких пішли на схід захищати країну від агресора, *повідомляє наш кореспондент Світлана Чорна*

Знайшли «схрон» Азарова

У Дарницькому районі столиці представники поліції виявили квартиру з цінними речами й творами мистецтва. Як згодом з'ясувалося, тут зберігалося майно, що належить экс-прем'єру Миколі Азарову.

Як повідомив на своїй сторінці у Фейсбуці в. о. голови Національної поліції Вадим Троян, поліцейські натрапили на неї під час відпрацювання. Отримавши всі дозвільні документи, оперативники разом із адвокатом зайшли у квартиру.

— Десятки ікон і релігійних книг, датованих ХІХ століттям, оригінали (згідно з висновками експертів) творів живопису Іллі Рєпіна, Василя Тропініна й Нікаса Сафронова, — написав у соцмережі Вадим Троян. — А ще столове срібло, пам'ятні монети, нагородна зброя з дозволами на ім'я прем'єра-втікача й навіть козацька шабля. Також у квартирі знайдено нагороди й привітання від керівництва РФ, які «політемігрант» одержував навіть під час трагічних подій Революції Гідності.

Як повідомила прес-служба поліції, попередня вартість речей у квартирі колишнього прем'єра Миколи Азарова становить приблизно п'ять мільйонів доларів.

Як написав на своїй сторінці у Фейсбуці міністр внутрішніх справ Арсен Аваков, у «схроні» Азарова крім різних цінностей було виявлено й багато цікавих документів, які нині ретельно вивчають.

Вл. інф.

Бойовики побоюються прориву сил АТО

За інформацією прес-центру штабу АТО, за добу (дані на ранок 9.12) російсько-окупаційні війська 15 разів відкривали вогонь по позиціях українських захисників. Як повідомляє група «Інформаційний спротив», найбільш активні обстріли бойовики ведуть на приморському напрямку, на південь і на захід від Донецька. Зафіксовано два випадки застосування супротивником ствольної артилерії — на ділянці між Пісками й Водяним одразу двома калібрами (152 і 122 мм) накрили покинуті окопи, потім ворог переніс вогонь і почав гатити по позиціях, що на південному сході від Водяного. Водночас фіксували удари зі 120-міліметрових мінометів по ділянці в районі Опитного.

У районі Авдіївки й на Світлодарській дузі фіксувалося застосування окупантами двох БМП. Терористи використовують тактику прихованого виходу на за-

масковану й підготовлену позицію, потім — активне відпрацювання й швидкий відхід, який прикривається інтенсивним вогнем мінометів і великокаліберних кулеметів.

А на схід від Новозванівки російсько-окупаційні війська застосовують проти сил АТО так звану кочівну батарею, що складається з чотирьох гаубиць 122 мм.

При цьому зі складу своєї Докучаєвської групи окупанти висунули додаткову передову групу з кількома танковими гранатометами й кулеметами на позицію до відвалів на північ від Центрального кар'єра для вогневого контролю над промисловою зоною на північ від цієї позиції. Супротивник явно побоюється, що підрозділи сил АТО вийдуть до північно-західної околиці Докучаєвська.

У Донецьку на захід від вулиці Светлова в лісопарковій зоні фіксувалися щонайменше дві одини-

ці 122-міліметрових САУ «Гвоздика». Крім того, окупанти перекидали на буксирі три одиниці 122-міліметрових мінометів з боку Привокзальної на Яковлівку. Через Обільне й на захід від Старобешевського фіксувалося переміщення автотранспорту окупантів. За добу проїхало до 10 одиниць у різних напрямках. На Стилу вирушили МТ-ЛБ (плаваючий бронетранспортер) і пара БМП.

Як написав на своїй сторінці у Фейсбуці народний депутат Дмитро Тимчук, окупанти активно створюють запаси палива й боєприпасів, що надходять залізничним транспортом з Росії, на складах у районі Дебальцевого. Крім цього зафіксовано прибуття й розвантаження тут трьох вагонів з артилерійськими снарядами (152 і 122 мм) та мінометними боєприпасами, а також двох цистерн із ПММ.

Однак мілітаризація окупованої території російською «гумані-

тарною допомогою» має й зворотний бік. «Правоохоронці ЛНР» намагаються протистояти неконтрольованому обігу зброї. Але поки що все безрезультатно. У підсумку фіксують багато різних видів озброєння на руках у населення. При цьому в процесі відпрацювань «сигналів від пильних громадян» вилучають велику кількість і стрілецької зброї (а також боєприпасів, детонаторів, гранат, вибухових речовин), і досить «екзотичної» для «мирного населення». Наприклад, тільки за останній тиждень силовиками було вилучено три ПЗРК (переносний зенітний ракетний комплекс) із блоками живлення. А також у цивільних знайшли російський переносний протитанковий ракетний комплекс (ПТРК типу 9 К111 «Фатот») і три одиниці переносних реактивних пускових установок 9П132 «Град-П» («Партизан»).

Влад СЕМЕНЧУК.

Сковородіана Генрі Ягодкіна

Днями в Українському фонді культури відкрилася виставка робіт заслуженого художника України Г. Ягодкіна. Митець представив на ній цикл живописних картин «Основи», присвячених Г. Сковороді. Отож напередодні 294-ї річниці з дня народження духовного апостола світового рівня відбулась і її презентація за участю колег, мистецтвознавців та сковородинознавців громадського об'єднання «Сковорода-300», що намітило і здійснює широку програму з пропаганди спадщини великого українського філософа, поета і просвітителя, плумача основ людського щастя.

Варто зазначити, що ця виставка не стала якоюсь випадковістю у творчому доробку художника. Бо ще зі студентських років, навчаючись у Київському художньому інституті, він захопився постаттю мислителя. Так з'явилися перші роботи, присвячені Г. Сковороді. А згодом, будучи вже професором кафедри живопису Національної академії образотворчого мистецтва та архітектури, прищепив інтерес до величчя дивовижного земляка своїм вихованцям, буваючи з ними на пленерах

у місцях, пов'язаних із життям Григорія Савича. Там народжувались задуми і його нових картин, кілька десятків з яких представлені на виставці.

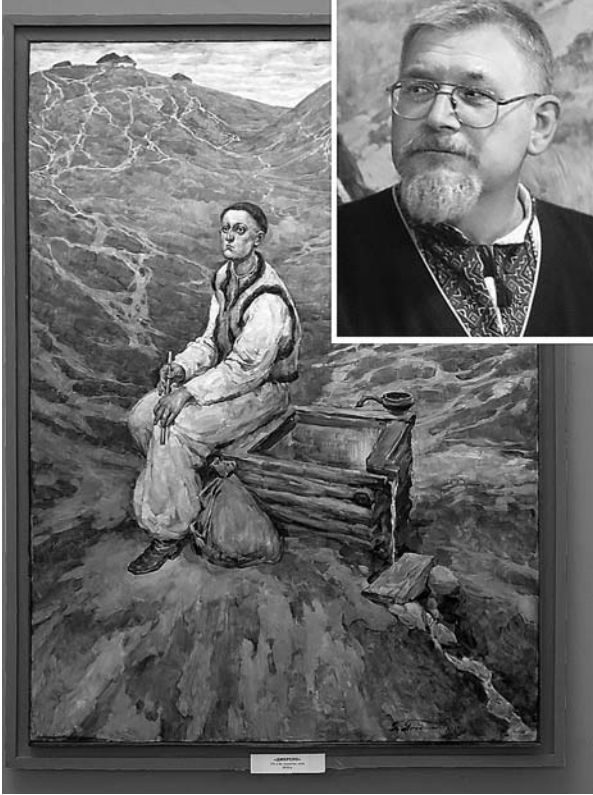
На цих полотнах переважають мотиви, які відображують джерела творчості юного Григорія Сковороди — отчу землю і рідну природу, його розмисли серед них про пошук людського щастя, що й узагальнено в одній із найкращих картин митця «Джерело». Вона й інші роботи циклу «Основи» свідчать: ху-

дожник не прагнув відтворити біографічні подробиці життя Григорія Савича, а йшов шляхом художніх образів, розкриваючи становлення багатогранної творчої особистості — від звичайного сільського хлопчика до мислителя світового рівня, чий образ, за визначенням мистецтвознавця В. Єфремової, передається засобами символічного реалізму.

Символіка митця яскрава, багатовимірна, а головне — вона не залишає байдужими поціновувачів прекрасного, про що й говорили присутні на презентації. А самого художника ставить у ряд найпомітніших вітчизняних митців станкового живопису сьогодення. Хоча Генрі Миколайович досі лише заслужений художник України.

Микола МАХІНЧУК
для «Голосу України».

Фото Юрія ПАСІЧНИКА.

Пилка, пральна дошка, ложка — це музичні інструменти

Грудень ще тільки вступив у свої права, а в Культурянській школі П'ятихатського району розпочалися передсвяткові репетиції ансамблю шумових інструментів. Нині колектив переживає своє друге відродження, бо, створений ще у 80-х роках минулого століття, деякий час він із різних причин не працював і тільки п'ять літ тому відродився до творчості.

Його керівник Лариса Рапацька — яскравий приклад гармонійного поєднання в одній особі фізика і лірика, бо викладає математику і музику. Свого часу закінчила музичну школу по класу акордеона, відтоді не розлучається з цим інструментом.

Саме цій жінці і належить ідея створення ансамблю шумових інструментів. Хоча Лариса Григорівна зізнається, що такий колектив якось побачила по телевізору і вирішила їй собі зробити щось схоже в рідній школі.

Чому ансамбль саме шумових інструментів? Бо грають у ньому не стільки на музичних інструментах, скільки на дерев'яних ложках, бубнах, свистунцях, трикутнику, гусях, а ще на звичайній металічній

пилці, старовинній пральній дошці, дерев'яному рублю та на пляшках, котрі закріплені в рамі рахівниці. У такий спосіб відроджуються національні традиції та привертається увага до минулого українського народу.

До ансамблю керівник запи-

сують всіх дітей, які цього бажають. Адже в сільській школі учнів небагато, то дуже вибирати немає з кого. Однак, на щастя викладача, трапляються учні, котрі мають не тільки музичний слух, а й добре запам'ятовують мелодію, гарно співають. Тоді, як у випадку з Вікторією Вторушиною, Лариса Григорівна мо-

же довірити такий дитині грати на пляшках або на гусях — як з Анею Каверзіною. А от Валентина Ермолюк, котра грає на ложках, взагалі виявилася настільки здібною до музики, що пішла навчатися в музичну школу по класу акордеона. Схожа ситуація виникла і в Ані Каверзіної, щоправда, вчителька сама змогла переконати батьків дівчинки віддати її в музичну школу, тож тепер вона вже третій рік навчається гри на гітарі.

Беруть участь в ансамблі шумових інструментів і хлопці. Двоє старших із них змогли опанувати оригінальні інструменти: дев'ятикласник Юрій Якимчук грає на пилці, а восьмикласник Владислав Гудзь — на пральній дошці. Малеча ж потроху опановує гру на дерев'яних ложках. Тож коли в Культурянську школу приїждять гості або приходять свято, вихованці Лариси Рапацької вміють показати себе, загравши такі народні мелодії, як «Ой, джигуне, джигуне», «Чи не той то Омелько», «Сонце низенько», «Із сиром пироги».

— Що мені дає така робота? — перепитує Л. Рапацька. — Звичайно ж, задоволення для

душі. Бачу, як дітям подобається грати на цих оригінальних інструментах, то мені теж подобається з ними репетирувати і виступати. Тим більше що нас завжди так тепло приймають наші слухачі!

Такого колективу немає більше в жодній іншій школі П'ятихатського району, тому директор Культурянської Ігор Красенко не тільки задоволений самим фактом існування ансамблю шумових інструментів у віреному йому закладі, а й всіляко сприяє його роботі. Наче виправдовуючи назву села, в місцевій школі естетикою дихає кожен куточок, педагогічним колективом багато робиться для того, щоб у цих стінах учням хотілося не тільки вчитися, а й розвиватися духовно.

Попереду — Новорічні та Різдвяні свята. Тож на культурянців чекає особливий настрій, який обов'язково забезпечить їм їхній самобутній ансамбль.

Олена ЧЕРНЯВСЬКА.

Дніпропетровська область.

Фото надано автором.

СПОРТ

Шість перемог у шести
матчах — блискучий підсумок!

Футбол. Ліга Європи. Гру-
повий етап. 6-й тур. 8 грудня.
Група Н. «Коньяспор» (Ту-
реччина) — «Гент» (Бельгія).
0:1.
«Брага» (Португалія) —
«Шахтар» (Україна, До-
нецьк). 2:4. Голи: Кривцов,
22, 62, Тайсон, 39, 66, Стоіль-
кович, 43, Вукчевич, 89.
«Брага»: Марафона, Байано, Росич, Пін-
ту, Гойяно, Вілсон Едуарду (Бенітес, 67), Ті-
ба, Вукчевич, Стоїлькович (Алан, 70), Фонте
(Гассан, 58), Орта. **Тренер** — Жозе Пезейру.
«Шахтар»: Шевченко, Бутко, Кривцов,
Ордець, Матвієнко, Марлос (Бернард, 58),
Танковський (Фред, 61), Малишев, Тайсон,
Дентіньо, Борячук (Феррейра, 66). **Тренер**
— Паулу Фонсека.
Рефери — Алі Палабийик (Туреччина).
Брага. «Брага Мунісіпал». 15 084 глядачі.
18 градусів.

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	6	0	0	21 — 5	18
2. «Гент»	2	2	2	9 — 13	8
3. «Брага»	1	3	2	9 — 11	6
4. «Коньяспор»	0	2	4	2 — 11	2

Достроково посівши перше місце в групі, «Гіриники» могли дозволити собі да-ти відпочинок футболістам, на яких при-падає найбільше навантаження в сезоні. Паулу Фонсека, либонь, вирішив поберегти «гвардію» до матчу українського Ель-Класіко. Мається на увазі поєдинок 12 грудня в Києві на НСК «Олімпійський» проти «Динамо».

«Шахтар» тепер має велику фору перед одвічним суперником (10 очок). Однак по-при турнірне становище наших «грандів», зустрічі між ними завжди відзначаються престижністю.

Та й боржок за «Динамо» є. Кияни цього сезону вже виграли у конкурента Суперку-бок України в Одесі — 1:1 (пенальті — 4:3), а матч першого кола чемпіонату в Харкові за-вершився нічиєю — 1:1.

Але повернемося на стадіон в Бразі, по-будований у скелі. Гості добре придивилися до суперника, а потім дали йому предмет-ний урок гри високого ґатунку. На перерву команди пішли за рахунку 2:1. Саме в такій пропорції вони забивали й після перерви.

«Шахтар» на дзвінкій ноті завершив участь у груповому етапі.

Звичайно, нас дуже тішить чергова пе-
реконлива звитяга «Шахтаря», а ще більше
— його гра високого рівня протягом груп-
ового раунду. Сподіватимемося, що й нада-
лі наш клуб, котрий справедливо вважають
фаворитом змагань, не збавлятиме пере-
можного темпу.

**Невдача з оптимістичними
відтінками**

Група А. «Фейєноорд» (Нідерланди) —
«Фенербахче» (Туреччина). 0:1.
«Зоря» (Україна, Луганськ) — «Манчес-
тер Юнайтед» (Англія). 0:2. Голи: Мхіта-
рян, 48, Ібрагімович, 88.
«Зоря»: Левченко, Опанасенко, Сіваков,
Форстер, Сухоцький, Караваєв, Харатін
(Гречишкін, 57), Чайковський, Петряк, Лю-
бенович (Ліпартія, 72), Безбородько (Бона-
вентуре, 54). **Тренер** — Юрій Вернидуб.
«Манчестер Юнайтед»: Ромеро, Рого,
Бейі, Блінд, Янг, Еррера, Погба, Мхітарян
(Фосу-Менса, 85), Руні (Феллайні, 70), Мата
(Лінгард, 65), Ібрагімович. **Тренер** — Жозе
Моурінью.
Рефери — Томаш Богнар (Угорщина).
Одеса. «Чорноморець». 27 000 глядачів.
2 градуси.

	В	Н	П	М	О
1. «Фенербахче»	4	1	1	8 — 6	13
2. «Манчестер Юнайтед»	4	0	2	12 — 4	12
3. «Фейєноорд»	2	1	3	3 — 7	7
4. «Зоря»	0	2	4	2 — 8	2

Віддамо належне луганчанам: зіграли во-ни гідно з найбагатшим клубом світу. Безпе-речно, цей поєдинок для підопічних Юрія Вернидуба був дуже корисний. Адже вони набули цінного досвіду в протистоянні зі справжнім грандом футболу, котрий стане в пригоді у майбутньому.

У першому таймі наші діяли дуже старан-но і пильно в обороні, інколи контратакува-ли. Одне слово, намагалися не поступатися іменитому супернику.

Але одразу після перерви луганчани про-пустили. Однак не знітилися, а, навпаки, по-мітно активізувалися і почали діяти значно агресивніше. Вдало на заміну вийшов швид-кий і технічний 19-річний нігерійський на-падник Еммануель Бонавентуре. Господарі створили кілька по-справжньому гострих моментів. На жаль, їм забракло індивідуаль-ної майстерності, досвіду і везіння.

Поступово знамениті гості вирівняли гру і на останніх хвилинах завдяки індивідуаль-ним діям зіркового Златана Ібрагімовича збільшили рахунок.

У НОМЕР

Поділили на своїх
і «транзитних»

Керівник Луганського об-
ласного представництва Гро-
мадянської мережі ОПОРА
Олексій Кормилецький стри-
вожений тим, що в Старо-
більську переселенцям масо-
во відмовляють в отриманні
довідок внутрішньо переміще-
них осіб. Головну причину
відмови працівники управлін-
ня соціального захисту пояс-
нюють відсутністю робочої
комп'ютерної техніки й не-
достатньою кількістю співро-
бітників. Але, як виявилось,
річ не тільки у цьому.

Начальник Старобільського
управління праці і соціально-
го захисту Ольга Дук уточни-
ла: вони не приймають лише
тих ВПО, які звертаються
вперше й організовано приїз-
джають на автобусах. Таких
переселенців тут називають
транзитними.

— Ми ухвалили рішення
брати у переселенців довідку
з міської чи сільської ради,
яка підтверджує, що вони
справді проживають у нашому
районі, — заявила Ольга Дук.
— Така ситуація склалася че-
рез недофінансування управ-
ління з боку Міністерства
праці та соціального захисту.

За словами керівника Лу-
ганської обласної організації
«Суспільна служба правової
допомоги» Максима Даниль-
ченка, той факт, що в управ-
лінні соцзахисту ввели нове
поняття «транзитний пересе-
ленець» і намагаються самос-
тійно ділити ВПО на «тран-
зитних» і «місцевих» ще до
перевірки місця проживання,
є кричущим фактом дискримі-
нації.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ
про результати проведення конкурсу

1. Замовник:
1.1. Найменування: Служба зовнішньої розвідки України.
1.2. Код за ЄДРПОУ: 33240845.
1.3. Місцезнаходження: вул. Нагірна, 24/1, м. Київ, 04107.

2. Джерело фінансування закупівлі: кошти Державного бюджету України.

3. Процедура закупівлі: конкурс.

4. Інформація про предмет закупівлі:
4.1. Найменування предмета закупівлі: ДК 016:2010 код ДКПП 68.10. Продаж і купівля нерухомості ДК 021:2015 код CPV 70120000-8 (Купівля і продаж нерухомості). Квартири для військовослужбовців СЗРУ (Лот 1: м. Київ, 2-кімнатна квартира - 1 од. Лот 2: м. Київ, 2-кімнатна квартира - 1 од. Лот 3: м. Київ, 3-кімнатна квартира - 1 од. Лот 4: м. Київ, 3-кімнатна квартира - 1 од. Лот 5: м. Київ, 3-кімнатна квартира - 1 од. Лот 6: м. Київ, 3-кімнатна квартира - 1 од. Лот 7: м. Київ, 3-кімнатна квартира - 1 од.)

5. Інформування про процедуру закупівлі:
5.1. Газета "Голос України" № 225 (6479) від 25.11.2016; адреса веб-сайта, на якому замовником розміщувалася інформація про закупівлю: www.szru.gov.ua

6. Результати проведення процедури закупівлі:
6.1. За лотом № 1 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 15 850,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 092 065,00 грн. з ПДВ.
6.2. За лотом № 2 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 15 850,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 090 480,00 грн. з ПДВ.
6.3. За лотом № 3 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 18 450,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 575 630,00 грн. з ПДВ.
6.4. За лотом № 4 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 18 450,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 571 940,00 грн. з ПДВ.
6.5. За лотом № 5 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 18 450,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 610 685,00 грн. з ПДВ.
6.6. За лотом № 6 визнано переможцем: комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків "Житлоінвестбуд - УКБ".
Місцезнаходження: 01601, Україна, м.Київ-30, вул. Володимирська, 42
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 17 800,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 443 580,00 грн. з ПДВ.
6.7. За лотом № 7 визнано переможцем Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРБУД ДЕВЕЛОПМЕНТ".
Місцезнаходження: 03083, Україна, м.Київ, проспект Науки, 63
Вартість придбання 1 кв. метра загальної площі житла на умовах пайової участі та на вторинному ринку в регіонах України є найнижчою серед запропонованих: 18 450,00 грн за м.кв., загальна вартість квартири - 1 614 375,00 грн. з ПДВ.
Дата прийняття рішення: 8 грудня 2016 року.

Страхова компанія "БРОКБІЗНЕС" у зв'язку з втратою полісів повідомляє про визнання недійсними нижченаведені бланки ОСЦПВВНТЗ:
серія АВ №№ 0108009; 5033782
серія АЕ №№ 2346137; 6257133; 7483620-7483627; 7483629; 6257920
серія АС № 8522750
серія АІ №№ 0949009-0949010; 0951105.

Свідцтво про право власності на житло, видане Дніпровською районною адміністрацією м. Києва від 25 лютого 2003 року згідно розпорядження № 58-1186С на ім'я Клименко Петра Павловича та членів його сім'ї: Клименко Валентини Василівни, Породько Тетяни Миколаївни, Породько Костянтина Ігоревича, Буряк Алли Миколаївни, Буряк Антона Андрійовича на квартиру № 1 в будинку № 2-б по Харківському шосе у м. Києві, вважати загубленим, недійсним.

Оголошення про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів ПАТ Банк "Контракт" на електронному торговельному майданчику ТОВ "Спеціалізоване Підприємство Юстиція"	
Номер лоту:	№ 750
Коротка назва лоту/номер кредитного договору:	Права вимоги за кредитним договором, що укладений з юридичною особою
Місце проведення аукціону:	https://sp-ust.in.ua
Дата проведення аукціону: Час проведення аукціону:	28.12.2016 року. з 10:00:00 до 11:00:00.
Детальна інформація по лоту (параметри, забезпечення, початкова ціна, правила участі в аукціоні):	http://www.fg.gov.ua/not-paying/liquidation/148-bank-kontrakt/8080-28122016

Оголошення щодо проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів - прав вимоги за кредитами АТ КБ "ТК КРЕДИТ" на електронному майданчику ПП "НАВЧАЛЬНО - КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР" (https://a.nkc.biz.ua)		
Дата проведення аукціону		17.01.2017 року
Час проведення аукціону		з 10 год. 00 хв. до 11 год. 00 хв.
№ лоту	Найменування активу	Початкова вартість лоту, грн. (без ПДВ)
189	Право вимоги за кредитним договором № 386/1/V від 27.04.2007р., укладеним з фізичною особою	385 481,05
190	Право вимоги за кредитним договором № 530/1 від 15.07.2014р., укладеним з фізичною особою	58 872,00
191	Право вимоги за кредитними договорами № 447/3 від 26.10.2009р., 447/7 від 27.12.2011р., 447/8 від 12.04.2012р., укладеними з фізичними особами	312 940,00
192	Право вимоги за кредитним договором № 463/1/V від 26.09.2008р., укладеним з фізичною особою	2 516 298,00
193	Право вимоги за кредитним договором № 383/2 від 07.06.2012р., укладеним з фізичною особою	512 501,00
194	Право вимоги за кредитним договором № 428/3 від 29.06.2011р., укладеним з фізичною особою	366 500,00

Сьогодні по всій Україні, окрім південних областей, пройдуть дощі. Вітер змінних напрямків 7—12 м/сек. Температура вночі — 3—5 градусів вище нуля. Удень — 2—6 з позначкою плюс, на півдні стовпчик термометра підніметься до 5—8 градусів

Фото Юрія ПЕРЕБАЄВА.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Спогади про майбутнє

Покращення життя вже було вчора.

Кожному — своє

У найбідніших — комплекс неповноцінності, у найбагатших — аграрно-промисловий комплекс.

Відмінності у відмінках

Обіцяли зробити нам, а зробили нас...

Україна — не Росія

На протигагу російській партії низів «Нах-Нах» в Україні створено партію верхів «В нюх Бах».

Ударні темпи реформ

Верхи б'ють у барабани, низам усе по-барабану.

Маленькі хитрощі

Якщо влада хоче, щоб будь-якого суперечливого героя залюбки приймали на всій території країни, НБУ треба випустити нові крупні купюри з їх зображенням.

Оце по-нашому

Хто має багато дурних грошей, той усіх має задурно.

Борис РЕВЧУН.

Будьмо землепродавцями! (14-рядковий не-сонет)

Мужі премудрі й не лукаві
У нашій правовій державі
Зійшлися думкою в одно —
Як роздержавити майно,
Щоб, поділивши все на всіх,
Відмити колективний гріх
Та ще й позбутись кабали.
По ваучеру всім дали,
І кожен з нас —

не без підстав! —

На ваучер багатшим став.
Але для щастя повноти
Замало ваучерів тих:
Ось коли Землю продамо —
Тоді себе збагатимо!..*

Гриць ГАЙОВИЙ

*Іуда продав Христоса. А христосівці збираються продати Іуді Землю. (Притча во язицех: не вірте їй — то від Лукавого. — Автор.).

ЦЬОГО ДНЯ, 10 ГРУДНЯ

■ **1901.** У Стокгольмі (Швеція) вручили перші Нобелівські премії. ■ **1948.** Генеральна Асамблея ООН прийняла Загальну декларацію прав людини. ■ **1982.** Народився Тарас Слободян — активіст Євромайдану. Герой України (2014, посмертно). ■ **1991.** Верховна Рада України затвердила грошову одиницю України — гривню. 1998. Державний комітет зв'язку України, міністерства інформації та транспорту України затвердили правила розповсюдження періодичних друкованих видань. ■ **2014.** Загинув у бою з терористами поблизу села Нікішине Донецької області Василь Кіріс — солдат Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (2015, посмертно).

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ *Дерево життя засушить будь-яке дерево пізнання.*
☞ *Старання пересічність здатна створити навіть середній стан.*
☞ *Найневиправніший збоченець — факт.*
☞ *Найважче — викрити брехню і при цьому не збрехати.*
☞ *Урина — дружина Урана, яка не хоче з ним розлучатися.*
☞ *Боротися за права інших набагато легше, ніж за свої — не так викладається.*
☞ *Краще релігійне рабство, ніж безбожне хамство.*
☞ *Не говоритиму про себе гидоти — на це є опозиція!*
☞ *Жаба — найсильніша тварина: уже не одного задавила!*
☞ *Тирану, який не дозволяє красти, брехати й пити, народ на його могилі і чарки не поставить.*
☞ *Рідна сім'я ніколи не дозволить її главі мало заробляти, а багато працювати з радістю примусить.*
Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ДОШКА ПОШАНИ

Із життя шакалів

Шакал — із сімейства собачих, харчується падлом або тим, що може поцупити. Виходить на полювання вночі. Витісняє своїх суперників із завойованої території, позначаючи місцевість сечею та калом...

То я про що...

Судді конституційного суду Росії у 2014 році окропили своєю конституційною... сечею, наклали юридичні... купи лайна, формалізуючи анексію Криму... А тепер вони заявили, поповзли до Путіна, бо, бачте, Литва не хоче їх бачити у себе на Всесвітній конференції судів... На@рать і там хотіли! Не вийшло... І сам гарант... шакалів не допоміг!

Остання подорож

Володимир Путін (про свої мрії-подорожі...):

— Сьогодні всі мої подорожі зводяться до того, що я приїжджаю в аеропорт, з нього перебираюся в якесь приміщення, потім назад в аеропорт, от начебто кудись з'їздив. Мені хотілося б, звичайно, по-іншому подорожувати, подивитися на природу, на якісь історичні визначні пам'ятки...

Від чергового:

— Для Путіна — будь-який каприз, будь-яка визначна пам'ятка!.. На вибір! У Гаазі — суд. У Парижі — гільотина, у Карпатах — смерека, а в Москві — мавзолей...

Зомбо-вода

«Інформаційний опір»:

— Відповідно до інформації, розповсюджуваної бойовиками серед місцевих жителів у «ЛНР», має місце хімічне зараження води, що постачається, «для зомбування» населення окупованих районів, і нібито на час запуску обладнання для «зараження» водопостачання припинено. Про багатомільйонні борги «ЛНР» за воду не згадується...

Від чергового:

— Коли Плотницькому принесли для тестування цю воду, то він, сьорбнувши, кажуть, одразу зателефонував Путіну й зачитав тому «Похойте та вставайте...», потім наказав зібрати всіх розп'ятих «мальчиків», щоб вивести їх на чисту воду, і, нарешті, дав Шойгу три години на збори їхтамнетов... Коротше, після дії зомбо-водички тіло керівника зняли з петлі й ледве відкачали...

Пустіть Захара на... горщик

Олександр Захарченко, ватажок «ДНР»:

— Я зараз не кажу «Київ». Насправді потрібно брати навіть не Берлін. Потрібно його пройти і взяти Британію. Оце зло всієї нашої російської долі — англосакси. Якщо ми її візьмемо, то, за всіма нашими пророкуваннями, настане «золота доба» Росії...

Від чергового:

— Золота доба Росії настане тоді, коли Захарченко пророкуваннями воскресить Золоту орду, візьме з нею Британію, а заодно... золотий унітаз Путіна!.. Як трофей!..

Буль-буль...

Дмитро Песков, прес-секретар Путіна (прокоментував черговий інцидент із російським Су-33 із крейсера «Кузнецов»: літак упав у море):

— Це дуже напружена, складна, героїчна робота. Саме так це й треба оцінювати...

Від чергового:

— Ну досить реготати! Поясню на пальцях... напруженість і складність... Тільки-но літак потрапляє у воду, він одразу стає героїчним підводним човном, а льотчик — човнярем!..

З піснею по життю

У Тульській області в Каменському районі на цей шедевр із граматичною помилкою було витрачено 400 тисяч рублів...

У заявці проекту зазначалося, що «встановлення нової в'їзної стели дасть змогу підвищити престиж і привабливість муніципальної освіти... сприятиме гарному настрою жителів району, його гостям і просто людям, що проїжджають територією району»...

Від чергового

— Ага, а ще планувалося, що сюди з усієї Тульщини звозитимуть школярів на всякі патріотичні зльоти й конкурси, де б зачитувалися промови у віршах... прем'єр-міністра, виконувалися музичні твори на слова класика — апологета гарного настрою всієї Росії Дмитра Анатолійовича Медведева!..

Допит із пристрастю!..

ТАСС:

— Адвокат Віталій Сердюк надав слідчому прокуратури ГПУ заяву Януковича...

Від чергового:

— Янукович просить ГПУ допитати його в Ростові-на-Дону.

Фото з Фейсбуку.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

Над номером працювали: Віктор ЧАМАРА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Олена ЛОХМАТОВА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях, відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua
Зам. 51315

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

